VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXIX. évfolyam
8774 szám
8 oldal 30 bani
Szombat
1973.
június 9.

Szükséglet is...

A maga módján minden ember egy kicsit turista is. Az is, aki hét végén hátizsákkal indul s hegyi, testet, szellemet edző frissítő gyalogtúrára, az is, aki néhány órás vonatozás, gépkocsizás után keresi fel kedvenc kirándulóhelyét. Turistának számít, aki csak a városszéli erdőben tölti el a hétvégét, a pihenőnap szabad óráit, táskarádiós madárhangversenyen,

Nemcsak divat, szükséglet is a turisztika. A munkában eltöltött napok megfeszített izgalmai után kell a lazítás, a kikapcsolódás. S hol nyílna erre a legjobb alkalom, mint éppen a folyók partján, az erdőben, a hegyeken. A modern népvándorlás korát éljiik. Gépkocsikaravánok hosszú sora halad vasárnaponként a kora reggeli órákban a műutakon. A hegyaljai villamos fülkéi is megtelnek jókedvű kirándulókkal.

A bevezetőben azt mondottam: szinte mindenki turista a maga módján.

Ez így van. De kényelmi szempontból fakadó kifogásokra hivatkozunk. A korai kelést említjük, a hosszú gyaloglást. S ezért fosztjuk meg önmagunkat az egészségünket regeneráló, a szervezet működését egyensúlyban tartó leghasznosabb időtöltéstől.

Kényelmi okokra hivatkozunk. De hát rájuk, a kényelmesebbekre is gondoltak, vendégváró, kellemes létesítményekkel. Hogy mást ne említsünk, itt vannak a megyei példák: Moneasa, Izoi menedékház, déznai halászcsárda, a Valea Frumoasei-i camping, Lippafüred, Kaszoja, Debela Gora, Gyorok.

De figyeljünk egy kicsit az ország változatos domborzati formáira, s legalább térképen járjuk be a legszebb kirándulóhelyeket. Hegyvidéki és tengerparti üdülők százai várják a legnagyobb kényelmet nyújtó vendégszeretettel a bel- és külföldi turisták tízezreit. Érdemes egy kicsit eltűnődni a számok jelentésén: csupán 1966—70 között 3,448 milliárd lejes beruházással, állami alapból, többek között 77 500 elszállásolási hellyel bővítették a meglévők számát, számos közétkeztetési egység, szórakozóhely stb.

Idézzünk néhány adatot a jelenlegi öt-

VÖRÖS LOBOGÓ

(Folytatása a VII. oldalon)

AUGUSZTUS 23

Ünnepköszöntő szocialista versenyben az ötéves terv határidő előtti teljesítéséért

Jelentős faanyag-megtakarítás

A Fafeldolgozó Kombinát közössége évek óta hagyományosan a szocialista munkaverseny élenjárója. A hatékony gazdasági tevékenység egyik alapfeltétele az ésszerű nyersanyaggazdálkodás. E követelmény tudatosodásával magyarázható, hogy az aradi faipariak rendszeresen a tervezett nyersanyagfogyasztási normák szintje alatt dolgoznak. Az 1973 első öt havában megtakarított 164 köbméter fenyő- és 76 köbméter bükkfűrészáru közel 80 különféle bútorgarnitúra terven felüli gyártását teszi lehetővé.

Az aradi Fafeldolgozó Kombinát munkásai a szabási műveletek ésszerűsítésével, a szállítási feltételek javításával, a félkész- áruk gondos felhasználásával, a „zöld arany" egyre magasabb szintű értékesítésével készülnek nemzeti ünnepünk, augusztus 23 fogadására.

Gaspar Ileana, a Textilgyár II. automata szövődéjének egyik élmunkásnője.

Teljesítik vállalásaikat

A Vörös Trikó kötöttáru-gyárban a legfontosabb nyersanyag a gyapotfonal. A fajlagos nyersanyagfogyasztás csökkentése tehát szinte kizárólag a fonalmennyiség minél gazdaságosabb felhasználására irányul.

Az idei év eddig eltelt időszakában az egész gyártási folyamatban tanúsított magasfokú gazdaszellem eredményeként 7,2 tonna fonalat takarítottak meg az aradi kötöttáru-gyárban. A megtakarított fonalmennyiség, amelynek túlnyomó részét a szabási módszerek ésszerűsítése révén érték el, mintegy 35 000 női kötöttblúz terven felüli előállításához szükséges alapanyagot jelenti, s lehetőséget teremt arra, hogy a kötöttáru-gyáriak vállalásaik teljesítésével köszöntsék augusztus 23-át.

Nicolae Ceaușescu elvtárs fogadta Jure Bilics elvtársat

Nicolae Ceaușescu elvtárs, a Román Kommunista Párt főtitkára péntek délután fogadta Jure Bilics elvtársat, a JKSZ Elnöksége Végrehajtó Bürójának tagját, aki az RKP KB meghívására baráti látogatást tesz országunkban.

A megbeszélésen részt vettek a következő elvtársak: Gheorghe Pană, az RKP KB Végrehajtó Bizottságának és Állandó Elnökségének tagja, a KB titkára, Ștefan Andrei, az RKP KB titkára és Dumitru Turcuș, az RKP KB osztályvezető-helyettese.

Jelen volt Iso Nyegovan, Jugoszlávia SZSZK bukaresti nagykövete.

A vendég tolmácsolta Nicolae Ceaușescu elvtársnak Josip Broz Tito elvtárs a Jugoszláviai Kommunisták Szövetségének elnöke és a JKSZ Elnöksége Végrehajtó Bürója szívélyes üdvözletét és jókívánságait.

Nicolae Ceaușescu elvtárs köszönetet mondva, meleg üdvözletét tolmácsolta, jó egészséget és sikert kívánt Josip Broz Tito elvtársnak, a JKSZ vezetőségének.

A találkozó során a felek tájékoztatták egymást az RKP és a JKSZ tevékenységéről, s véleménycserét folytattak a nemzetközi helyzet egyes problémáiról, elsősorban az európai biztonságról, valamint a kommunista és munkásmozgalom egyes vonatkozásairól.

A megbeszélés során teljes megelégedéssel hangsúlyozták a Román Kommunista Párt és a Jugoszláviai Kommunisták Szövetsége közötti baráti és együttműködési kapcsolatok felfelé ívelő fejlődését, a két ország közötti gyümölcsöző politikai, gazdasági, műszaki-tudományos, kulturá-

(Folytatása a VII. oldalon)

Charles David Ganaot, Kongó Népköztársaság külügyminiszterét

Nicolae Ceaușescu elvtárs, a Román Kommunista Párt főtitkára Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsának elnöke péntek délben fogadta Charles David Ganaot, Kongó Népköztársaság külügyminiszterét.

Részt vett George Macovescu külügyminiszter.

A vendég kíséretében volt Sylvain Goma szállításügyi miniszter, Eugene Germain Mankou, Kongó Népköztársaság bukaresti nagykövete és több más hivatalos személy.

A kongói külügyminiszter elmondta, hogy megtisztelő feladata átadni Nicolae Ceaușescu elnöknek Marien N'Gouabi parancsnok, a Kongói Munkapárt elnöke,

(Folytatása a VII. oldalon)

A Facla Könyvkiadó műhelyében

— INTERJÚ SIMION DIMA IGAZGATÓVAL —

A temesvári Facla az ország legfiatalabb könyvkiadó vállalata. Első köteteit örömmel és őszinte érdeklődéssel vesszük kezünkbe, s a szomszéd város szellemi tavaszának hírhozó fecskéit üdvözöljük bennük. Szép üzenetüknek az olvasókkal együtt örvendünk, hiszen városunkhoz legközelebb eső egyetemi és művelődési központ tudományos, irodalmi és művészeti törekvéseibe avatnak.

A jó könyv a felfedezés izgalmának részesévé tesz, a gondolkodás gyönyörűségének áramkörébe kapcsol. Az olvasót elsősorban az érdekli: mit ad az emberről, társadalomról, világról alkotott nézeteihez. Felfedezi-e lapjain saját problémáit, s hogyan kap választ azokra. Reméljük, a Facla-kötetek a könyvgyűjtők, az olvasók széles táborának társadalmi igényeit fogják kielégíteni. Reméljük, bennük esztétikai gyönyörűséget és nemes szórakozást találunk. Hisszük, hogy mindezen túl nemcsak szórakoztatni, de gondolkoztatni, nevelni is képesek, s emblémájában az emberformálásnak és valóságunk megismerésének jelképét láthatjuk. Az őrtorony fényforrásának jelzését, útbaigazítását korunk bonyolult problémáinak tengerén. Bővebben erről SIMION DIMAval, a Facla Könyvkiadó igazgatójával beszélgettünk.

— Arra kérném, igazgató elvtárs, mutassa be olvasóinknak s ugyanakkor az Önök olvasóinak is a Faclat. Mikor alakult a kiadó és melyek célkitűzései?

— Idén, áprilisban volt egy éve, hogy a legfelsőbb párt- és államvezetőség határozata alapján megalakult a Facla kiadó. Célkitűzése, hogy elősegítse a helyi tudományos-műszaki kutató és irodalmi alkotó munkát. Feladatai tehát összetettek, felelőssége nagy. Szerkesztőségünk munkaközössége azonban az eltelt év alatt leküzdötte a tapasztalat hiányát és a kezdet nehézségeit, s igyekezett vállalt kötelezettségeit becsülettel teljesíteni, hogy kiadványainkkal hozzájáruljunk az ország szocialista tudományosságának és kultúrájának fellendítéséhez.

A Facla az országnak olyan részében alakult meg, ahol nemcsak románul, hanem az együttélő nemzetiségek nyelvén is beszélnek és írnak. Éppen ezért, pártunk és államunk következetes marxi-lenini nemzetiségi politikájának szellemében, a kiadó megteremti annak a lehetőségét, hogy mindaz, ami érték, románul, magyarul, németül vagy szerbül napvilágot láthasson. Ez mintegy újabb kifejezése a hazánk nagy családjában megvalósult testvériségnek és egyenlőségnek. Tervezzük — természetesen a szerzők könyvének minőségétől függően — nyolc-tíz magyar nyelvű kötet kiadását évenként. Ez a szám azonban a jövőben nagyobb is lehet. Az a törekvésünk, hogy fejlesszük és gyümölcsöztessük mindazt, ami hazánknak ebben a részében valóban szellemi érték.

— Azt mondotta, hogy ösztönözni akarják a helyi, tehát a temesvári tudományos, műszaki kutatást és irodalmi alkotó munkát. A Maros-menti város olvasói azonban örömmel fedezték fel a Facla-kiadványok között az aradi szerzők könyveit is. Vannak-e távlatai ennek a jól induló együttműködésnek?

— Köteteinket az egész országnak adjuk ki. Ez azt jelenti, hogy a Facla nem kizárólag megyei intézmény. Szellemi térké-

Lejegyezte: MÓZER ISTVÁN

(Folytatása a IV. oldalon)

JÚNIUS 11 ALKALMÁBÓL

Szümpozion a December 30 textilgyárban

Tegnap az első műszak befejezése után a textilgyár dolgozói a klubban szümpozionon emlékeztek meg az államosítás 25. évfordulójáról. A rendezvény előadói 1948 június 11 jelentőségéről tartottak előadást, hangsúlyozták, mit jelentett a történelmi esemény hazánk gazdasági életének fejlődésében, hogyan alakította a későbbiekben ez Arad és a megye gazdasági életének fejlődését.

Negyven évvel ezelőtt alakult meg az Országos Antifasiszta Bizottság

A szabad, demokratikus, független Romániáért

Ha forradalmi emléknapárt kellene összeállítanunk, ezekben a hetekben, hónapokban piros betük kerülnének számos kalendárium-lapra. Az ország közvéleménye nemrég ünnepelte az első romániai munkáspárt megalakulásának 80. évfordulóját, az 1848-as forradalmár-elődöknek való tisztelgés ezekben a napokban is folyik — az elmúlt vasárnap tartottuk az aradi emlékgyülést, nyitottuk meg a múzeum újjárendezett negyvennyolcas részlegét—, ezekben a napokban pedig az Országos Antifasiszta Bizottság megalakulásának negyvenedik évfordulóját idézzük. Annak a párt által kezdeményezett és irányított legális politikai szervezetnek a tevékenységét, mely elévülhetetlen érdemeket szerzett a szabad, demokratikus, független Romániáért vívott harcban, s melynek másféléves tevékenysége méltó helyet foglal el hazánk és a Román Kommunista Párt történetében, a hazai haladó, demokratikus és forradalmi mozgalmak történetében.

Az Országos Antifasiszta Bizottságot olyan körülmények között hozta létre a Román Kommunista Párt, amikor a fasizmus nemcsak Németországban került felszínre, hanem sok európai országban veszélyeztette a haladást, a demokráciát, a proletariátus forradalmi harcát. Hazánk dolgozói — nemzetiségi különbség nélkül — már csírájában felismerték veszélyét és a néphez hű értelmiségiek, a kultúra nagy európai képviselőivel együtt a legális és illegális sajtóban többször is figyelmeztettek veszélyére. A nagy klasszikus román író, Mihail Sadoveanu írta: „A hitlerizmus a háború utáni szörnyű évek tévelygése, a hitlerizmus soha nem látott vadság és visszatérés a kőkorszakhoz". De tovább idézhetnénk Enescut és Gaál Gábort, Iorgát és Titulescut vagy Kohn Hillert, Kovács Györgyöt. A fasizmus idegen testet jelentett országunkban, nemkívánatos pusztító importot, mely ellen közösen kellett fellépni. És országunkban, ez ellen a külföldről érkezett parazita-csíra elleni harc egybefonódott a vasgárda nacionalista-soviniszta terrorcselekményei elleni harccal, a demokratikus erők nagy ellenségével folytatott küzdelemmel.

Negyven esztendővel ezelőtt, amikor a Román Kommunista Párt kezdeményezésére létrejött az Országos Antifasiszta Bizottság, az volt a célja, hogy közös frontba tömörítse az összes demokratikus erőket és frontális támadást indítson az országot fenyegető veszély ellen. „Egységes akcióba tömörítve mindazokat, akik falun és városon karjukkal és értelmükkel dolgoznak — hangsúlyozza Felhívása —, megakadályozhatjuk a győzelmét egy olyan áramlatnak, mely magában hordja a rombolás csíráját, mindannak az elpusztítását, aminek forrása a munka és gondolkodás". És a párt szervezőmunkája eredményeképpen az Országos Antifasiszta Bizottság számos helységben helyi bizottságokat alakított, mely egyre szélesebb tömegeket mozgósított a fasizmus elleni harcra. Külön érdeme, hogy bevonta a nőket és az ifjúságot is tevékenységébe. Mint ismeretes, az RKP KB titkárságának javaslatára Nicolae Ceauşescu elvtárs képviselte az ifjúságot, akit többek között az itt kifejtett tevékenységéért tartóztattak le 1934 szeptember 20-án, együtt Scarlat Calimachival, Matei Socortal és Grigore Preoteasaval a bukaresti bizottság Foişor utca 9 szám alatti székházában.

Az Országos Antifasiszta Bizottság számos tiltakozó akciót szervezett, kitartó propaganda munkát folytatott, felvette a kapcsolatot más országok hasonló szervezeteivel, hamarosan nemzetközi tekintélyre tett szert. 1934 november 25-én tiltották be tevékenységét 32 szervezettel együtt. Negyven év távlatából elmondhatjuk: története szerves része hazánk demokratikus és forradalmi mozgalmainak, lapjai előkelő helyet érdemelnek Románia modern történelmében.

Az egészségvédelemről

A lakosság egészségvédelmének idei legfontosabb célkitűzései közé tartozik a szív- és érrendszeri megbetegedések megelőzése és gyógykezelése. A megyei egészségügyi igazgatóságok utasítást kaptak, hogy különös figyelmet szenteljenek a szívgyógyászatnak az általános orvosi ellátás keretében. Intézkedések történtek az elsősegély-nyújtás tökéletesítésére, s ugyanakkor szívgyógyászati osztályokat szerveznek a mentőszolgálatot létesít az infarktusos betegek poliklinikáin.

Az Egészségügyi Minisztérium az idén mentőszolgálatot létesít az infarktusos betegek számára az ASCAR keretében.

SPORT

Kiesett a Kolozsvári Universitatea ?

Az A osztályú labdarúgó-bajnokság végjátéka pattanásig feszíti az idegeket. Szerte az országban idegesen rágják ceruzájuk végét a szurkolók, s lázasan számolgatják az esélyeket. Négy fordulóval a befejezés előtt még szinte semmi sem tisztázódott, hiszen az aranyérem biztos várományosának tűnt Craiovai Universitatea szerdán saját pályáján vereséget szenvedett a kiesés rémétől megijedt Steagul roşutól, s így a Dinamo előtt ismét felcsillant a reményi az eddiginél eredményesebb idegenbeli szereplással befoghatja a listavezetőt.

A tabella alsó régióiban még érdekesebbnek ígérkezik a végküzdelem. A hatodik helyezett Steauatól lefelé bármelyik csapat kieshet, még a 26 pontos Petrolul is, hiszen odahaza már csak a Craiovai Universitateaval és a Steauaval mérkőzik! Nem beszélve a 24 és 23 pontos csapatokról, amelyek behozhatatlan hátrányba kerülnek minden egyes, otthon elhullajtott ponttal. Mint, például, legutóbb a Kolozsvári Universitatea, amely — elméletileg — már nem menekülhet meg a kieséstől. A Szamos parti egyetemisták ugyanis már csak a Dinamoval és az UTA-val játszanak odahaza, s a gólkülönbségük annyira rossz (—18), hogy — ha csak időközben nem nyernek idegenben — az utolsó fordulóban már hiába vernék meg az UTA-t...

De hát a labdarúgásban sohasem lehet tudni, négy forduló alatt még sok minden történhet. Mondjuk ezt — figyelmeztető szándékkal — már csak azért is mert a számolgatók között, sajnos, mi is ott vagyunk, a textilgyári együttes is a veszélyes zónában tanyázik, s ahhoz, hogy jövőre is a legjobbak között szerepelhessen, feltétlenül le kell győznie holnap az FC Konstancát, egy hét múlva pedig kétvállra kell fektetnie a Craiovai Universitateat. Ha a szerdán megsérült Kun II. vállalni tudja a játékot, akkor a piros-fehér csapatnak komoly esélye van arra, hogy holnap legyőzze az utóbbi fordulókban ismét formába lendült tengerparti együttest. Reméljük, hogy a fiúk ismét harcos felfogásban fognak játszani, a szurkolók pedig újra lelkesen buzdítják őket.

Befejezésül közöljük a holnapi forduló mérkőzéseit és a bennmaradásért küzdő csapatok helyezését: Rapid — Sportul Studentesc, Resicai CSM — Kolozsvári Universitatea, Jiul — FC Argeş, Steagul roşu — ASA, UTA — FC Konstanca, Petrolul — Craiovai Universitatea, Steaua — Dinamo, CFR — Sportklub. A tabellán: ...7. Petrolul 26 pont (gólkülönbség 18-26,. 8. Steagul roşu 25 (31-19) pont, 9. Jiul 25 (33-36) pont, 10. Rapid 24 (25-23) pont, 11. Resicai CSM 24 (29-32) pont, 12. FC Konstanca 23 (29-30) pont, 13. UTA 23 (29-33) pont. 14. ASA 23 (32-39) pont, 15. Kol. Universitatea 22 (21-39) pont. 16. és szerintünk már kiesett a Sportul 19 (26-45) pont.

(oroszhegyi)

Az utolsó fordulóra maradt a döntés

Az 1972—73-as megyei labdarúgó-bajnokság utolsó előtti fordulója sem hozott döntést a bajnok és a második kieső kilétét illetően. A listavezető Sebes Aradon legyőzte a cukorgyári csapatot, s otthonában könnyen nyert a második helyezett AS Victoria is. Így a bajnoki cím sorsa az utolsó fordulóban fog eldőlni. A Sebesi Crişana otthon játszik a kiesés ellen küzdő Şiriával, az AS Victoria pedig Chişineu Criş-re látogat. Ezt a két találkozót egyébként nem vasárnap, hanem kedden játsszák, mivel a Chişineu Criş ifjúsági együttese — a fiatalok közül többen a felnőtt csapatban is szerepelnek — vasárnap az országos bajnokság 16-os döntőjébe jutásért játszik selejtezőt, s a megyei bizottság a két fontos találkozót, a gyanusítgatások elkerülése végett, egyazon időben rendezi. A kiesés ellen küzdő Beliu vasárnap Kisszentmiklóson a Libertateaval játszik. A hétközi forduló eredményei: Foresta — Lippai Mureşul 3:2 (1:1), Şiriana — Kürtösi Frontiera 4:0 (1:0), AS Victoria — Pankotai Şoimli 2:0 (0:0). FZ — Sebesi Crişana 0:1 (0:1), Pécskai Progresul — Libertatea 4:2 (0:1), Dorobánci Törekvés — Chisineu Criş 5:0 (1:0), Beliui Foresta — Esztergapadgyár 4:1 (2:1), Ineui Victoria — Vingai Bánatul 3:0 (j. n.). A csütörtöki forduló után így mutat a táblázat:

1. Sebes	29	20	5	4	60-22	45
2. AS Victoria	29	19	6	4	71-23	44
3. Ineui Vict.	29	18	4	7	47-17	40
4. Pankota	29	15	5	9	62-39	35
5. Esztergapadgy.	29	14	7	8	59-38	35
6. Dorobánc	29	15	4	10	62-38	34
7. FZ	29	13	5	11	51-43	31
8. Foresta	29	12	5	12	39-46	29
9. Kürtös	29	10	6	13	53-58	26
10. Chişineu	29	11	4	14	47-57	26
11. Libertatea	29	12	1	16	50-63	25
12. Pécska	29	11	2	16	40-49	24
13. Lippa	29	9	6	14	39-53	24
14. Şiriana	29	9	2	18	38-57	20
15. Beliu	29	8	4	17	39-62	20
16. Vinga	29	2	2	25	12-104	8

HETI TV MŰSOR

Vasárnap, június 10.

8.00 Reggeli torna. 8.30 Pionîroknak. 9.25 Daktari — folytatásos film. 9.50 Falumúsor. 11.00 Magyar nyelvű adás: A boldog óriás — bábjáték gyermekeknek (II. rész); Téka '33 — hanglemezek képekben; Vajdahunyadi riport; Constantin Daicoviciu a testvériség hagyományairól — összeállította Bodor Pál. 12.30 A haza védelmében. 13.00 Vasárnapi album. 16.10 Időalagút — sorozatfilm (X. rész). 17.00 Labdarúgás: Ploieşti Petrolul — Craiovai Universitatea második félidő — közvetítés Ploieşti-ről. 17.45 Rajzfilmek. 18.00 Megyeközi kórusverseny. 19.20 1001 este. 19.30 Híradó. 20.10 Riportfilm. 20.40 Ion Fintesteanu és Marcel Anghelescu párbeszéde. 20.55 Ötgarasos zenekar — zenés amerikai játékfilm. 22.45 Híradó. Sport.

Hétfő, június 11.

17.30 Francia nyelvtanfolyam (az 58. lecke ismétlése). 18.00 Telex. 18.05 Napirenden: Buzău megye. 18.20 Otthonunk. 19.00 Filmművészeti aktualitások 19.20 1001 este. 19.30 Híradó 20.00 Van-e még kérdésük? 20.40 Rivaldafény — a Iaşi-i Opera színpadán. 21.15 A tévé művészeti-irodalmi folyóirata. 21.45 A testőrök újabb kalandjai — folytatásos film Alexandre Dumas regénye nyomán (I. rész). 22.35 24 óra.

Kedd, június 12.

9.00 Tévéiskola: Fizika; Román nyelv. 10.00 Telex. 10.05 Hirdetések. 10.15 Műsorismertetés. 10.20 Enciklopédia (ismétlés). 11.00 Rajzfilmek. 11.15 Ifjúsági filmmúzeum: Gyújts tüzet — Jack London regénye nyomán (ismétlés). 12.10 Hazai könnyűzene-együttesek (ismétlés). 12.30 Dokumentumfilm (ismétlés). 12.45 52 hét, 52 kezdeményezés (ismétlés). 13.00 Híradó. 17.30 Orosz nyelvtanfolyam (az 57. lecke ismétlése). 18.00 Telex. 18.05 Hirdetések. 18.10 Sarkcsillag — iskolai és pályaválasztási tanácsadó. 18.40 Folklórműsor. 19.00 Mezőgazdasági adás. 19.20 1001 este. 19.30 Híradó. 20.00 A hét dala. 20.05 Reflektor. 20.20 Tévé-egyetem. 21.00 Alexandru Giugaru műsora — összeállította Sică Alexandrescu. 22.30 24 óra. Ellentétek a tőke világában.

Szerda, június 13.

9.00 Angol nyelvtanfolyam (57. lecke). 9.30 Kis ezermesterek 10.00 Telex. 10.05 Carmen Dumitrescu riportfilmje (ismétlés). 10.45 A fekete város — folytatásos film (II. rész). 11.50 Napirenden: Buzău megye. 12.20 A tévé irodalmi-művészeti folyóirata (ismétlés). 13.00 Híradó. 17.30 Labdarúgás: Kolozsvári Universitatea — Bukaresti Dinamo A-osztály — közvetítés Kolozsvárról. Szünetben — Pronoexpressz-húzás. 19.15 Hirdetések. 19.20 1001 este. 19.30 Híradó. 20.00 A hét dala. 20.05 Teleobjektiv. 20.25 Filmmúzeum: A méz íze — játékfilm. 22.10 24 óra. Hírünk a nagyvilágban. 22.40 Nagy művészek: Ion Bădănoiu.

Csütörtök, június 14.

9.00 Francia nyelvtanfolyam (59. lecke). 9.30 Aşchiuţă barátai. 10.00 Telex. 10.05 Hirdetések. 10.15 Műsorismertetés. 10.20 Sarkcsillag — iskolai és pályaválasztási tanácsadó. 10.50 Románcok és kanzonetták (ismétlés). 11.05 Forradalmi és hazafias versek. 11.15 Filmmúzeum: A méz íze — játékfilm (ismétlés). 13.00 Híradó. 16.00—17.00 Tévéiskola: Fizika; Filozófia és tudományos szocializmus. 17.30 Magyar nyelvű adás: Hétről hétre — riportfilm; népi tánc; Temesvári ankét a munkáról Összeállította Szekernyés János és Mircea Bogdan; Bemutatjuk Czakó Ádám zeneszerzőt; Gyermekműsor. 18.30 Telex 18.35 Hirdetések. 18.40 Beethoven világa — leckesorozat (V. rész). 19.05 Képzőművészeti adás. 19.20 1001 este. 19.30 Híradó. 20.00 A hét dala. 20.05 Ifjúsági műsor. 22.00 24 óra. A szocialista országokból. 22.40 A holnap világa — tudományos adás.

Péntek, június 15.

9.00 Orosz nyelvtanfolyam (58. lecke). 9.30 Egy élet egy eszméért — Ştefan S. Nicolau (ismétlés). 10.00 Telex. 10.05 Hirdetések. 10.10 Részletek a megyeközi kórusversenyből. 11.10 Könnyűzene. 11.30 Részletek az Ifjúsági műsorból. 12.40 A városvezetőség válaszol. 13.00 Híradó. 16.00—17.00 Tévéiskola: Matematika; Román irodalom. 17.30 Angol nyelvtanfolyam (az 57. lecke ismétlése). 18.00 Telex. 18.05 Lottó húzás. 18.15 Hogyan beszélünk. 18.35 Autósoknak. 18.50 Sajtóértekezlet. 19.20 1001 este. 19.30 Híradó. 20.00 A hét dala. 20.05 Műsorismertetés. 20.10 Eminescu-versek és -dalok. 20.35 A melletted lévő ember. 20.50 Folklórműsor. 21.20 Híres filmkomikusok — Harry Laugdon, Neal Burns. 22.10 24 óra. 22.40 Utazás a Föld körül — a Sárga folyam.

Szombat, június 16.

9.00 Német nyelvtanfolyam (58. lecke). 9.30 Gyermekműsor. 10.00 Telex. 10.05 A Ţarina folklóregyüttes műsora (ismétlés). 10.35 Háziasszonyoknak. 10.55 Híres filmkomikusok (ismétlés). 11.45 A fehérruhás hölgy (a IV. rész ismétlése). 12.35 Könyvek és eszmék (ismétlés). 13.05 Híradó. 16.00 Telex. 16.05 Előtérben az iskola. 16.20 Folklórműsor. 16.30 Német nyelvű adás. 18.15 Ritmus, fiatalság, tánc. 19.00 Emlékezés Dosoftei Mitropolitulra. 19.20 1001 este. 19.30 Híradó. 20.00 A hét dala. 20.05 52 hét, 52 kezdeményezés. 20.15 Enciklopédia. 21.00 Mannix — sorozatfilm. 21.50 Zenés-szórakoztató műsor. 22.15 Híradó. 22.30 Labdarúgás: Németország SZK — Brazília (képmagnó).

Igényesség és felelősségérzet

A megoldásra váró feladatok sokrétűsége, a mezőgazdasági termelőszövetkezetek valamennyi pártszervezetétől megköveteli, hogy fokozzák igényességüket és felelősségérzetüket a termelőszövetkezet egész tevékenységének vezetésében. Jól tudják ezt a şiriai Podgoria mtsz kommunistái, akik, noha kimagasló eredményeket értek el az elmúlt években, nem elégedettek, többre törekednek.

Korábban hírt adtunk arról, hogy az mtsz 1971-ben és 72-ben is kitüntetést kapott a kiemelkedő terméshozamokért. Vajon idén folytatják-e a sikerek halmozását, felzárkóznak-e újra a megye, az ország legjobbjai közé?

— Szerintem a felelősségérzet, az igényesség elsősorban azt jelenti — mondja Binchici Maria, a pártalapszervezet titkára —, hogy állandóan bíráló szemmel kell vizsgálnunk a kifejtett tevékenységet, napvilágra kell hoznunk a hiányosságokat, fogyatékosságokat és azok igazi okait s teljes kiküszöbölésükre kell törekednünk. Igaz, hogy mi eddig is szép sikereket értünk el, de ez nem akadályozhat bennünket abban, hogy józanul mérlegeljük a helyzetet s körülhetetlenek legyünk az itt-ott még megmutatkozó hiányosságokkal szemben. Júniusban és júliusban igen sok a teendő a mezőgazdaságban. Éppen azért, hogy tudjuk merre kell irányítani a fő erőket, kijelöljük a problémák megoldásának módját, a feladatok teljesítésének időrendjét, a napokban alapszervezeti közgyűlésen elemeztük a tavaszi kampány munkálatainak állását s a nyári kampány előkészítésének stádiumát. S hogy a feltett kérdésekre is válaszoljak, bátran elmondhatom: minden jel arra mutat, hogy idén sem kell majd szégyenkeznünk terméshozamainkért.

Az alapszervezet 64 kommunistája nagy érdeklődéssel hallgatta Peia Maxim főmérnök helyzetjelentését, amiből kitűnt, hogy az 1271 hektáron a lehető legjobb körülmények között történt a vetés, hogy a több mint 500 hektár kukoricásban már három gépi- és kézikapálást végeztek, úgyszintén a cukorrépánál, jól halad a munka a szőlőben is, ahol elvégezték a harmadik permetezést, a második kötözést, illetve kapálást, s nem feledkeztek meg a takarmány begyűjtéséről és silózásáról sem (ebben az esztendőben 5000 tonna silót készítenek), a másodvetésről s a többi időszerű munkálatról. Nincs hiány munkaerőben, a globális akkord, a jól szervezett politikai mozgósító munka érezteti hatását. Nap mint nap népes a határ, késésről, gyenge minőségű munkáról nem lehet szó.

Az alapszervezeti közgyűlésen 25 pontból álló konkrét intézkedési tervet fogadtak el, melyben pontosan meghatározták a soron lévő feladatokat, kijelölték azok megoldási módját.

Derülátóak a Podgoria mtsz tagjai. Nem is csoda. Az itteni emberek lendületes munkája minden bizonnyal idén is eredménnyel jár majd.

HAJÓS LÁSZLÓ

Kis és nagy géppel, egyszóval minden kéznél lévő eszközzel vágják, gyűjtik a szénát megyeszerte. A termesztett széna mellett az útszéli fű is hozzájárul a takarmányalap biztosításához. A pécskai határban a képen látható ötletes kis masinával „aratják" az árokparti füvet.

Anyai pofon helyett

Beszélőpartnerem a kullogó zádorlaki alegység kullogó traktoristája. Alig 500 lejt keres havonta, miközben sok más társának jövedelme sokszor még a 3000 lejt is meghaladja. Miért ily kevés a fiatal, rokonszenves Rákosi Zoli keresete?

— Hát tetszik tudni, az úgy van — magyarázza szemlesütve —, hogy a motor se a legjobb, meg ugye munkakedve se igen van az embernek...

Itt félbeszakítja a mondatot, rámnéz és várja a hatást.

— Meg aztán levonják a motorinát annak is, aki nem is csubukol.

— Mikor vontak le neked motorinát? — vág közbe Margert György elvtárs, a Fenlaki Mezőgazdaság-gépesítési Állomás mérnöke, aki jól ismeri a fiút.

— Úgy hallottam, hogy a májusi fizetésből levonják... Így aztán mi marad a kosztra?

— Tavaly hány lejt fizettél kosztra? — kérdezi Halat Mihai elvtárs, a zádorlaki mtsz elnöke, aki szintén jelen van a beszélgetésen.

— Tavaly nem fizettem semmit. De az idén már fizetni kell!

— Tetszik tudni — magyarázza Halat elvtárs, aki életkorban alig haladja meg néhány évvel a húszesztendős traktoristát — sajnáltuk őket. Kevés volt a keresetük. A szakiskolából kerültek de. Nehéz volt számukra a kezdet. Nemigen volt miből fizetniök a kantint. Hát eltekintettünk...

Eltekintettek. Vajon helyesen tették-e? Az elnök megértette néma kérdésemet és így folytatta:

— Tudom, nem ez a leghelyesebb eljárás, mert a téesz-tagok pénzéről van szó. De ki segítse a fiatal gépesítőket, ha nem mi, akiknek a földjét művelik? Tavaly ingyen adtuk nekik a kosztot a téesz kantinjában.

— Pedig különben sem drága a koszt. Háromszori étkezésért napi kileng lejt kell fizetni — egészíti ki az elnök szavait Popovici Ştefan elvtárs, az alegység vezetője.

Mindenki igyekszik segíteni Zádorlakon a gépesítőket. Ám az alegység minden segítség ellenére még most is a Fenlaki Mezőgazdaság-gépesítési Állomás feketebáránya.

— Önkéntes munkát szerveztünk itt nem is egyszer — mondja Margert elvtárs. — A műhely dolgozóit hoztuk ki Zádorlakra és rendet teremtettünk. De csak addig tartott.

Popovici Ştefan elvtárs, alig egy hónapja vezetője az alegységnek (egy esztendő leforgása alatt ő már a negyedik, aki ebben a beosztásban dolgozik), de máris feladta a reményt, hogy valaha is sikerrel jár az a terv, amellyel munkához látott: gyökeresen megváltoztatni a helyzetet.

— Az emberekkel van a legtöbb baj — mondja. — Az olyanokkal, mint Marica Ioan meg Rákosi Zoli. Nem tudom mit kellene tennünk? Hiányzik a munkaerő s így több traktor áll. Ha valamelyik működő traktoron alkatrészt kell kicserélni, felelőtlenül az álló gépekről szerelik le. Ez nem rend...

Nem. Ez valóban nem rend. Ám a fegyelmet, a rendet a vezetőnek kell megteremtenie. Popovici elvtársnak nincs könnyű dolga. Éppen ezért a Fenlaki Mezőgazdaság-gépesítési Állomás vezetőségének, Şerban Gheorghe igazgatónak is sokkal több figyelmet kell szentelnie a fiatalok nevelésére ebben az alegységben. KISZ-tagok dolgoznak itt, az alegység vezetője is az. Éppen ezért nem lehet másodrendű kérdésnek tekinteni munka iránti magatartásukat. Rákosi Zoltán, meg a többi kullogó traktoristából is lehet még élenjáró, jó munkás.

— Tud ez a Zoli dolgozni, nem is akárhogyan. De csak akkor, ha kedve van hozzá — mondotta Halat elvtárs.

Ahhoz azonban, hogy munkakedvük legyen, nem az alamizsnára emlékeztető segítség, hanem a szigor, a fegyelem erősítése szükséges. Kemény és becsületes munkáért tisztességes fizetség jár. Ezt megkapják a fenlaki gépállomás dolgozói is. Azok, akiknek mindig kedvük van a munkához. Nem úgy, mint Rákosi Zolinak...

Elnézem a fiatal, nyílt tekintetű gépesítőt. Szinte viszket a tenyerem, hogy egy jó anyai pofont kenjek a rokonszenves csibész olajos arcára. Édes szülője helyett, akinek a Bihar megyei kis faluból nem érhet el eddig a keze. Tudom, ha megtenném, édesanyja nem haragudna érte. Sőt, talán még meg is köszönné... Mert nem rossz fiú ez a Zoli gyerek, csak rövid pórázra kellene fogni. Talán egy összeforrottabb, fegyelmezettebb közösségben. Olyanban például, mint a németszentpéteri. Mert a jó példát nem kell a Fenlaki Mezőgazdaság-gépesítési Állomás körzetén kívül keresni.

PÉTERFI ROZÁLIA

A Növényvédelmi Kutatóintézet szakemberei módszert dolgoztak ki a kártékony atkák mikroorganizmusok segítségével való felfalatására, tehát pusztítására. Az atkák, amelyek maguk is mikroorganizmusok, veszélyes kártevői lehetnek a növénykultúráknak. Biológiai irtásuk nagy előnye a vegyszeres irtással szemben az, hogy így nem szennyeződik a környezet.

A módszert Brassó, Ilfov és Prahova megye melegházaiban és fóliaházaiban próbálták ki: 10—14 nap alatt kipusztították vele a kártevőket.

A román eljárás külföldön is felkeltette az érdeklődést. Jugoszláviai és csehszlovákiai szakintézetek rendeltek a biológiai anyagból, hogy átvegyék a módszert.

Nyáreleji tennivalók a gyümölcsösökben

A szakember tanácsa

Május végétől már a kialakuló termés védelmére kell gondolnunk. Az alma- és a körtefákat továbbra is rendszeresen kell kezelni varasodás és lisztharmat ellen. Az előbbi betegség a gyümölcsök torzulását idézi elő, mert a még erőteljes növekedésben lévő almát, körtét ért támadások helyi fertőzéseket okoznak és a bársonyfekete foltok alatt a növekedés megáll. Varasodás ellen egy százalékos bordói lével vagy 0,3 százalékos Captan oldat valamelyikével permetezzünk (Orthocid, Merpan). Bár néha perzseléseket okoz, használhatjuk erre a célra a Dithane M—45 0,2 százalékos oldatát is. Lisztharmat ellen 0,4 százalékban nedvesített kén (Thiovit), vagy 0,1 százalékban Karathanet keverünk a permetléhez. Az utóbbi szer védelmet nyújt a főbb atkafajták ellen is. Május végétől már számolnunk kell az almamoly első nemzedékének kártételével is. Tekintettel a hirtelen bekövetkezett meleg időre, a tojásrakás valószínűleg nem lesz elnyújtott, éppen ezért fokozott figyelemmel kell kísérni az előre jelző állomások útmutatásait és azokat a lehető legpontosabban be kell tartani. Egyszerre történő támadásra számíthatunk, amit megkövetelt az összpontosított kezelést, egyidőben és összefüggő nagy területeken. Ahol lehet, ezt a kezelést repülőgéppel, illetve helikopterrel, de legalább nagy teljesítményű traktorvontatta gépekkel kell elvégezni. Védekezőszerként ajánljuk a BI—58, a Nogos vagy Divipan, Dimecron, Diptorex 0,1 százalékos töménységben, valamint a Fosfotox R vagy Sinoratox 0,2—0,3 százalékos töménységű oldatot. A nyáreleji időszakban számolnunk kell a gyümölcstermesztés legveszedelmesebb ellenségének, a kaliforniai pajzstetűnek a megjelenésével. Az előrejelző állomások által megadott időpontban e kártevő ellen 0,06—0,08 százalékos Ekatox oldattal permetezzünk.

Az őszibarack-, valamint a kajszifákat védenünk kell a barackmoly és a keleti gyümölcsmoly támadásai ellen. Bár hazánkban e két veszedelmes kártevő kevésbé elterjedt, de főleg a bihari, bánáti és máramarosi övezetben támadásaikra mégis számítanunk kell. Az említett két kártevőnek hernyói mind a hajtásokat, mind pedig, — főleg a második nemzedékben — a gyümölcsöt is károsítják. Ellenük az almamoly tekuzdésére ajánlott vegyszereket használjuk.

A kései cseresznyefáknál a gyümölcsszíneződéskor, de mindenképpen tíz nappal szedés előtt és nem később a cseresznyelégy ellen permetezzünk Fosfotox R (Sinoratox) 0,3 százalékos oldatával. Vigyázzunk arra, hogy a már szedési érésben lévő fajtákat ne érje permetlé, mert a mérgezések súlyos következményekkel járhatnak!

A szilvafákat levélbikacsosság és vörösfoltosság ellen gombaölő szerekkel, pajzstetű és szilvamoly ellen pedig rovarirtó oldatokkal locsoljuk. Erre a célra a fentebb említett szerekből válasszuk ki a lehetőség szerinti legmegfelelőbbeket.

A földieper, szamóca és a korán érő gyümölcsbokor-féléknél főleg a szürke rothadás ellen kell védekeznünk. Megelőzésképpen tíznaponként permetezzünk Ortho-Phaltán-nal 0,25 százalékos töménységben. Rendszeresen szedjük a kezdődő penészedés stádiumában lévő gyümölcsöket, azokat is, amelyek lehullottak, mert fertőzőképességük továbbra is fennáll. A szedés ideje alatt ne permetezzünk.

STERN JÁNOS,
megyeközi növényvédelmi felügyelő

A Facla Könyvkiadó műhelyében

(Folyt. az I. old.)

pe nem szűkül le Temesvárra. Határai közé szándékozik fogni a környező vidéket, elsősorban a régi kulturális hagyományokkal rendelkező és napjainkban pezsdülő szellemi életet élő Aradot. Már a megalakulásunk óta eltelt rövid egy esztendő alatt sikerült néhány aradi szerző művét megjelentetnünk. Meg szeretném említeni Schwartz György biztató debütálását. Regénye, mely az értelmiségiek erkölcsi felelősségét feszegeti igen értékes stílusban é olvasmányosan, a kritika és az olvasók figyelmét felkeltve gyorsan elfogyott. Hasonló sikere volt Vasile Popeangă érdemes tanárnak, az Aradi Pedagógiai Líceum igazgatójának, a neveléstudomány ismert kutatójának az oktatás és nevelés szociológiájával foglalkozó könyvének, a Clasa de elevi subiect şi obiect al actului educativ-nak vagy Ilie Măduţa új verseskötetének. Hamarosan más szerzők könyveire is sor kerül. Néhánnyal közülük már tárgyaltunk vagy tárgyalunk, és külön megbeszélést is tartottunk Aradon. Feltétlenül szükséges azonban, hogy kapcsolatainkat még szorosabbra fogjuk, és megközelítsük azt, amit rendszeres együttműködésnek neveznek.

— E megközelítésnek első feltétele, hogy kölcsönösen megismerjük egymást. Azt hiszem, a továbbiakban folytassuk ismerkedésünket a kiadóval. Beszéljen talán igazgató elvtárs arról, hogy milyen köteteket adott ki a Facla az eltelt esztendőben.

— Az eltelt év alatt 34 címet jelentettünk meg. Bár a helyi szerzők műveinek közzétételét fontos feladatnak tartjuk, nem tekintjük magunkat regionális kiadónak. Eminescu Az esticsillag háromnyelvű kötetével — Franyó Zoltán magyar és német tolmácsolásában —, tehát klasszikussal kezdtük. Első sorozatunkat, a Satyricon könyveket is klasszikussal, nevezetesen Ion Luca Caragiale fabuláinak, szatíráinak és paródiáinak megjelentetésével indítjuk. Arra is gondoltunk, hogy a bánáti irodalmi hagyományokat Victor Vlad Delamarina, Endre Károly, Ion Popovici Bănăţeanu stb. írásainak közreadásával elevenítjük fel. Összesen hét induló költő és prózaíró szárnyrabocsátásával büszkélkedhetünk már az első évben. Közülük Traian Dorgoşan, Aurel Turcuş, aki az aradi Ioan Slavici Líceumban végezte középiskolai tanulmányait és Gherasim Emil nevét említeném meg. Kiadtuk a fiatal német költők (sok közöttük az aradi) Wortmeldungen című antológiáját és Vladimir Ciocov szerb költő verseskötetét.

Következésképpen az alkotói pezsgés, változatos kifejezésmód és stílus jellemzte, de a kiadott munkákat mindig az a társadalmi igény jellemezte, hogy az olvasóknak humánus üzenetet közvetítsenek, s járuljanak hozzá az emberi lélek nemesítéséhez. Úgy véljük, hogy irodalmunkban minden stílusnak helye van, azzal a feltétellel, ha korunk szocialista eszméit és érzelmeit fejezi ki.

— Végezetül: mi a helyzet a kiadói tervbe felvett tudományos irodalom címeinek megjelentetésével?

— Annak ellenére, hogy viszonylag kevesebb tudományos művet jelentettünk meg, néhány tudományos kötet nyomdában van s az utolsó simításra vár. Az aránylag kisebb számot az magyarázza, hogy a képletek, bonyolultabb szövegek tipografizálása nehezebb. Ezen a nyáron azonban sok tudományos művel szerepel a Facla a könyvpiacon, a könyvüzletekben. Megemlíteném Coriolan Drăgulescu akadémikus és E. Petrovici Introducere în chimia anorganică modernă című kötetét. Szép sikernek örvendett az ismert temesvári fizikus, Toró Tibor Fizică modernă şi filozofie című könyve: Példája volt annak, hogyan kell megírni közérthetően a színvonal megtartásával egy tudományos eszszét.

Jövőre, párbeszéd a XX. század tudományával sorozatot szándékozunk indítani Gnosis címen az ifjúság tudományos-ateista nevelése korszerű társadalmi igényének jegyében. Meggyőződésem, hogy a közérdekű tudományos gondolkodást népszerűsítő könyv mindig olvasóira talál.

Természetesen más tervek is foglalkoztatnak bennünket, melyekkel szintén az olvasók szocialista nevelésének ügyét kívánjuk szolgálni.

— Köszönöm, hogy kalauzolt a Facla műhelyében. Kívánom, hogy a fáklyavivők nemes hivatását sikerrel teljesítsék, s igaz könyveik világítsanak minél több emberi lélekbe.

Új szatírasorozat: a Satyricon

A temesvári Facla Könyvkiadó új sorozatot indított Satyricon címmel. A sorozatban kiadásra kerülnek a román klasszikus és kortárs írók szatírái, tanítómesél, paródiái.

A sorozat első kötete **Fabule, satire, parodii** címmel Ion Luca Caragiale műveit foglalja magába. A nagy író prózájához és színpadi alkotásaihoz viszonyítva ezek kevésbé ismert művek, de frappáns humoruk, szellemességük ma is expresszív erővel hat az olvasóra. Ez a kötet a szerző születésének 120. és halálának 60. évfordulója alkalmából jelent meg.

Ugyanebben a sorozatban nemrég napvilágot látott Ion Băieşu **La iarbă albastră** című kötete. Az ismert próza- és drámaíró ezúttal tréfás mesékkel és karcolatokkal jelentkezik, melyeknek témáját a mindennapi valóságból veszi. A szellemes, kitűnő humorú írások, a kicsinyességet, a bürokráciát, az erkölcsi botlásokat szatirizálják, s ezzel az emberiség érdekeit védik.

A harmadik kötet címe: **Epigrame şi epigramişti.** Ez a könyv több temesvári költő — M. Ar. Dan, C. Miu-Lerca, Ion Velican, Ion I. Mioc, George Lungoci, Marius Munteanu, Emil Sain, Sergiu Siharu, Maliu Bogoe és mások — legjobb epigrammáinak válogatását tartalmazza.

Nemsokára megjelenik a sorozat első német nyelvű kötete a Lache is steierfrei (A nevetés díjtalan) Ludwig Schwarz tollából. A kötet bánáti sváb tájszólásban közöl szatirikus elbeszéléseket.

HANGAN NICOLETA,
a Facla Kiadó munkatársa

A „híd-ember"

A műfordító a nagy szellemek nagy gondolatainak művészi tolmácsolója. Kapcsolatot teremt, hidat épít a különböző népek irodalma között, lehetővé teszi, hogy az irodalom élvezői megismerjék távoli népek, messze tájak művészi vallomását, élvezzék a stílus szépségeit. A kiváló műfordító fontos tényező az egyetemes irodalom értékeinek tolmácsolásában.

A mindannyiunk által jól ismert és megbecsült Franyó Zoltán, a költő, a publicista, az esszéíró, de — talán mindenekelőtt — a kivételes tehetségű műfordító hosszú életének legnagyobb részét annak a nemes célnak szentelte, hogy hidat építsen a román, magyar és német, valamint az ókori klasszikus és a jelenkori világirodalom között. Híd-embernek nevezi őt Nicolae Balotă, Az esticsillag háromnyelvű kiadványához*) írt előszavában, mert műfordítói életműve nemcsak hatalmas, de rendkívül értékes is. Ez az ő „filológiai sorsadománya" — mondja róla Tudor Vianu, a híres román irodalomtörténész és stilisztа, de ugyanakkor Franyó nem hagyta parlagon heverni, állandóan tovább formálta, csiszolta, finomította ezt a veleszületett adottságot.

„A művészi közlés méltósága nagymértékben az alkotott mű értékétől függ" — állapítja meg a kötet előszavának szerzője. Eminescu csodálatos elbeszélő költeménye, a Luceafărul, Petőfi és Goethe nyelvére való fordítása nem könnyű, de annál szebb és több elégtétellel járó feladatot jelentett Franyó Zoltán számára. Az átültetés nemcsak szöveghű, hanem az eredeti költemény ritmusát és rímelését is tökéletesen tükrözi. A szótagszám, a jambusok és a keresztrímek a fordításban is maradéktalanul érvényesülnek, de Franyó Zoltán átültetése — ha nem is szöveghűen, de hangulatában — visszaadja Eminescu csodálatos szépségű jelzőit és szóképeit is.

A díszes kiállítású kötet Vasile Pintea illusztrációival a fiatal temesvári könyvkiadó eredményes tevékenységének egyik legszebb bizonyítéka. Kár, hogy az előszóban néhány sajnálatos sajtóhiba (a hidat, hidak szót következetesen hosszú i-vel szedték stb.) fordul elő és ez akarva-akaratlanul is bántja az olvasó szemét.

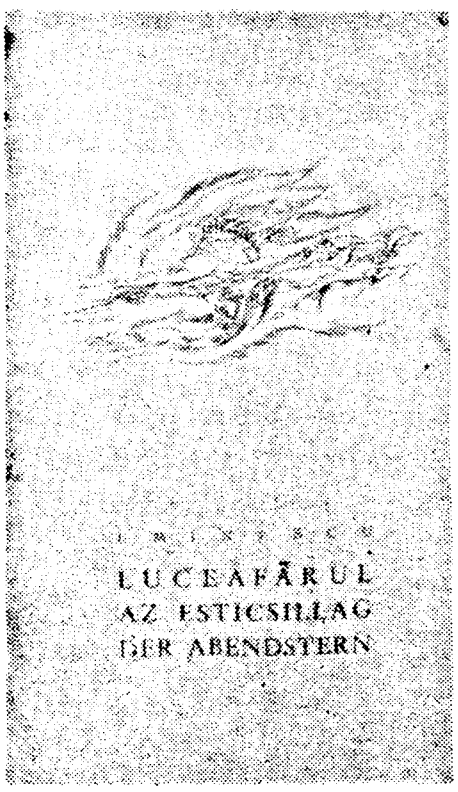

BRAUCH MAGDA

*) Eminescu: Luceafărul Der Abendstern Az esticsillag. Editura Facla, Timişoara, 1972.

Mihail Eminescu

Az Esticsillag

(Részlet)

Egy nap, majd három rebben el
S megint leszáll az éjjel,
A csillag szikrákat szemel
A lányra tiszta fénnyel.

Emlékeztette álma őt
Az óceán urára,
Sóvár szívében nagyra nőtt
S felízzik régi vágya.

„Szép csillagom, suhanj le, jöjj
Egy fénysávon lebegve,
Ragyogd be házam, tündökölj
Gondomra, életemre!"

Az Esticsillag hallja még,
Majd szenvedőn kilobban,
Helyén forogni kezd az ég
Örvénylő távolokban.

A lég piros tüzet kavar
S a végtelenbe öntí,
A káosz mélyéről hamar
Egy délceg ifjú jön ki.

Sötét haján fénykoronát
Visel, s a nap tüzében
Megfürdik, majd a lángon át
Siet, hogy földet érjen.

Az éjszín gyolcson átragyog
Szép márványsíma karja
A halvány arcon gond sajog
S a gondot bú takarja.

Két nagy szemén kigyúl a mély
Ábrándok fénvvarázsa

Mint két mohó nagy szenvedély,
Melyet betölt homálya.

„Saját világomból jövök,
Mert hívtál annyi hévvel, —
Apám a nap, mely ős-örök,
Szülőanyám az éjjel.

Ó jöjj, legdrágább lányka, lám
En érkezem, nagy álmod:
Az Esticsillag, — légy arám
És hagyd el szűk világod.

Hadd tűzzek lágy aranyhajad
Közé csillag-csodákat,
Kövess az égbe, lásd magad,
Hogy ott sincs szebb tenálad".

— „Te szép vagy, szebb az sem lehet,
Ha démont fest az álmom,
De bárhogy hívnál is, — veled
Sosem lehetne szállnom!"

FRANYÓ ZOLTÁN fordítása

Hóálarcok

A mai román lírában több irányzat kristályosodott ki. Ştefan Augustin Doinaş költő és esztéta, megyénk szülötte, rámutat a szabadság légkörében fejlődő modern költészet néhány fő vonására, mint például a stílusbeli változatosság és az új alkotási módszerek keresése.

Akik nyomon követték Ilie Măduţa művészi fejlődését, az Orizontban, a Familiaban és a Flacăra roşieban, de főleg a Măşti de zăpadă című kötetben*) napvilágot látott verseit, életerős, kiforrott költői egyéniséggel találják szembe magukat. Măduţa művészete józan, lényegretörő és őszinte, minden fajta hivalkodástól vagy kérkedéstől mentes. Éneke tiszta és egyéni, Ştefan Augustin Doinaş szavaival élve, a lobogó lángban olvadó fémhez hasonlítható. Költészete erejét az élettel, a történelemmel, a román nemzeti hagyományokkal való szoros kapcsolatból nyeri. Az irodalomkritika méltán fedezte fel a mély rokonságot Lucian Blaga és Măduţa költészete között. Ismeretes, hogy az expresszionista költői irányzatra jellemző az alapvető, kezdeti fogalmaknak többletjelentéssel való telítése.

Măduţa költészete ehhez a mai román lírában is fellelhető irányzathoz áll közel, anélkül, hogy egyetlen versében is lemondana az éles, reális megfigyelésről. A költő a történelem jó ismerője és átszellemült tolmácsolója, a társadalmi-politikai valóság hű harcosa. (Például az Întemeiere, Legendă, Dacii, Stelă című versei). A Facla könyvkiadó gondozásában megjelent új kötete bizonyíték arra, hogy Măduţa költészete elmélkedő jellegű, de versei józan, meggyőző gondolatok az ember sorsáról, hivatásáról, az őt körülvevő természeti jelenségekről.

*) Ilie Măduţa Măşti de zăpadă. Editura Facla, Timişoara, 1973.

SALAMON IDA

25 év telt el az államosítás óta

Együtt nőttek a gyárral

Huszonöt év a történelemben nem nagy idő. De ha szocialista hazánk bármely üzemének életére, fejlődésére vonatkoztatjuk az utóbbi két és fél évtizedet, akkor látjuk, mi mindent valósíthat meg egy szabad nép, egy olyan nép, amely saját jövőjét kovácsolja.

Az egész országot átfogó rohamos fejlődési hullám a pankotai bútorgyárat sem kerülte el. Az egykori siralmas műhelyek helyébe korszerű munkacsarnokok épültek, olyan üzem nőtt ki a földből, melynek hírneve már rég túljutott országhatárainkon.

Az 1948 június 11-i államosítás döntő fordulópontot jelentett a gyár életében. A munkáshatalom egy eladósodott, a csőd szélén álló munkásnyúzó részvénytársaságtól vette át az akkor még igen kezdetleges eszközökkel rendelkező kócerájt. Embertelen körülmények között folyt itt a munka. A foglalkoztatottak jelentős hányada 13—15 éves gyerek volt. (Ezek fizetése jóval alacsonyabb volt, mint a felnőttekké.) A gyárban jórészt szakképesítetlen munkások dolgoztak, s bizony nem volt könnyű kialakítani a szükséges szakembergárdát.

De adjuk át a szót a gyár veteránjainak. Azoknak, akik az indulás napjától itt dolgoznak.

Bercea Nicolae főmérnök:

— A negyvenes években kezdtem itt, mint inas. Higgyék el, nem volt könnyű. Egyes munkahelyeken szinte kibírhatatlan volt a hőség. Szellőztető berendezésről, munkavédelemről álmodni sem mertünk. Én mégis megszerettem a szakmát. Elhatároztam magamban: ha törik, ha szakad, tovább tanulok. Szakmunkás lettem, később, a felszabadulás után munkásegyetemre küldött a párt. Aztán visszatértem a gyárba s közvetlenül részt vettem a nagyszabású beruházások valóra váltásában. Az államosítás óta több tízmillió lejt költött gyárunkra az állam. Szemmel láthatóan nőtt az üzem, nőttek, formálódtak az emberek.

— S a termelés?

— Az is. Gondolom elég, ha csupán két számot említek. 1949-ben, az államosítás utáni első esztendő össztermelésének, a húszszorosát is meghaladjuk. Termékeink 97 százaléka exportra készül, a világ minden táján ismerik, kedvelik a pankotai hajlított bútorokat. Nem csodálom. Ne tekintsék dicsekvésnek, ha azt mondom, hogy kiváló termékeket gyártunk. Nálunk a minőség valamennyi dolgozó szívügye. S ma, amikor ilyen korszerű gépekkel, felszerelésekkel, kitűnően képzett szakemberekkel dolgozunk, nem is lehet másképpen.

— De nemcsak a gyár fejlődött — kapcsolódik múltat idéző beszélgetésünkbe Morodan Gheorghe, a pártbizottság tagja, a szakszervezeti bizottság elnöke. Több mint tízszeresére nőtt a pártszervezet létszáma is. Míg korábban alig 25—30 párttag tevékenykedett egyetlen alapszervezetben, ma több mint 400 tagot számláló pártszervezetünk van. Nincs olyan munkahely, ahol ne dolgoznának kommunisták. Ők a termelés szervezői, a legjobb munkamódszerek kezdeményezői, a szocialista verseny mozgató rugói. Nehéz, nagyon nehéz lenne mindazoknak a nevét felsorolni, akik már hosszú évek óta az első sorokban haladnak. De feltétlenül szólnunk kell az olyan emberekről, mint **Bíró Ferenc, Sigărtău Gheorghe, Virágh István, Kubica Lajos, Duma Teodor, Magyari Péter**, akik valóban együtt nőttek a gyárral. Itt tanultak mesterséget, itt lettek mesterek, kiváló szakemberek.

Duma Teodor is egyike azoknak a munkásoknak, akik tavaly decemberben, a gyár fennállásának 60 éves megünneplése alkalmából kitüntetést kaptak. A gyár legrégibb dolgozói közé tartozik.

— Már jóval az államosítás előtt is itt dolgoztam. Tudják, vannak, akik sporteredményeket jegyezgetnek, s ha álmukból felköltik őket, akkor is meg tudják mondani, hogy teszem azt, az UTA egyik labdarúgója egy 15—20 évvel ezelőtti mérkőzésen hányadik percben rúgta a gólt. Nekem más hobbym van. Én saját munkámról, életemről vezetek pontos kimutatást, vagy ha úgy tetszik, naplót. Nem akarom magukat különféle számokkal untatni, de kérem, azt mindenképpen jegyezzék fel, hogy egymagam több mint egy millió széket szereltem össze, amióta itt dolgozom. De ha akarják, azt is megmondom, hogy 30 év alatt hányszor hiányoztam a munkából (egyszer sem), hányszor kaptam üdülői beutalót, hányszor voltam a szocialista verseny élenjárója, mennyit kerestem stb. stb.

A gyárban száz meg száz Duma Teodorhoz hasonló dolgozót találunk, akik hozzá hasonlóan a munkában keresik és találják meg az élet értelmét.

Szinte lehetetlen egy ilyen rövid írásban még csak vázlatosan is ismertetni egy gyár negyedszázados fejlődését, a megtett utat. Hosszú, olykor eléggé göröngyös volt ez az út. De a dolgozók, a kommunistákkal az élen, nem riadtak vissza a nehézségektől. Harcoltak, küzdöttek, hiszen jól tudták, amit tesznek, magukért, a szocialista államért teszik. Pártunk iparosítási politikájának megfelelően ebben a hegyaljai városkában is termékeiről, világszerte ismert korszerű üzemet építettek az egykori vályogviskók, a mai tömbházak lakói, a régi kóceráj dolgozói, a mai gyár tulajdonosai, akik most is kimagasló sikerekkel köszöntik a történelmi jelentőségű esemény 25. évfordulóját, június 11-ét.

SCHIFF LÁSZLÓ

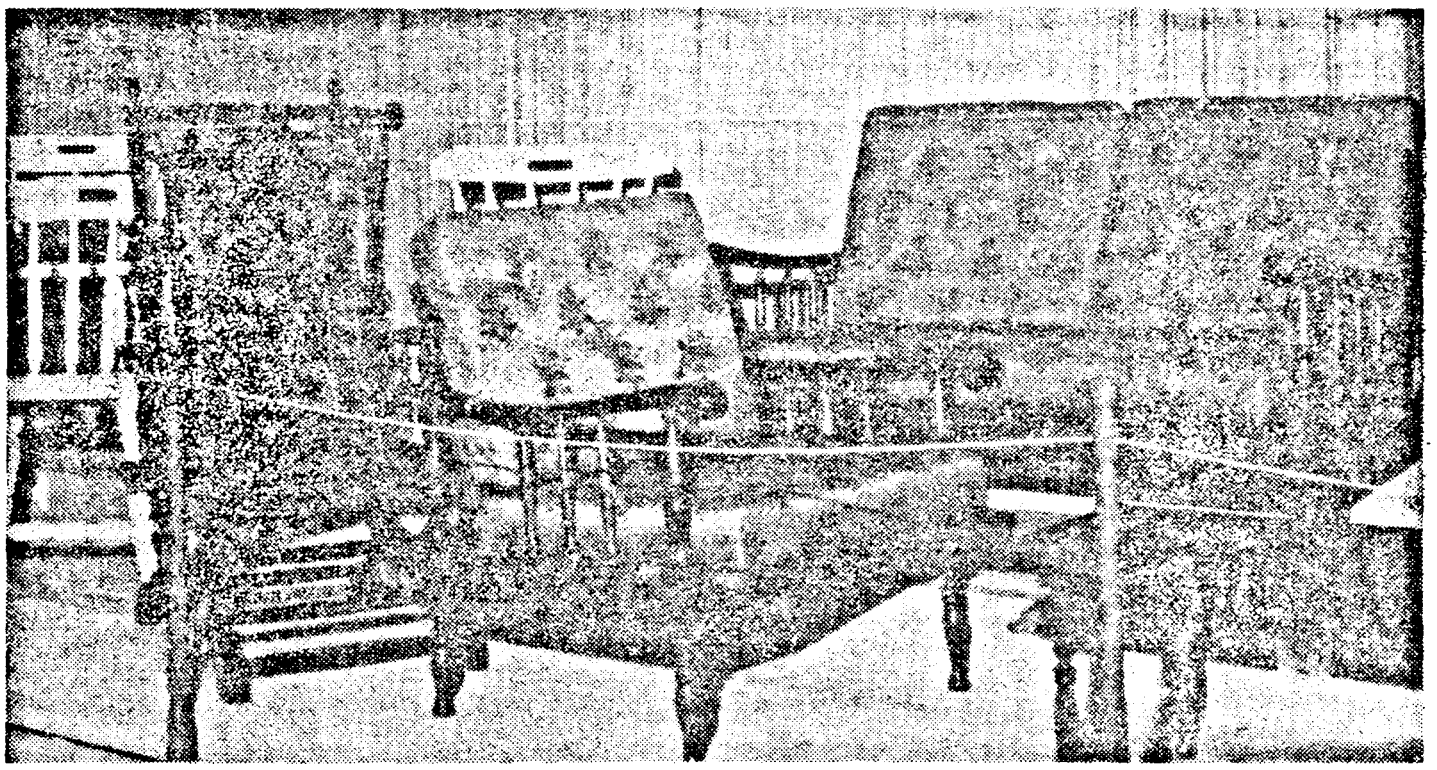

A pankotai hajlítottbútor-gyár termékei meghódították a világpiacot.

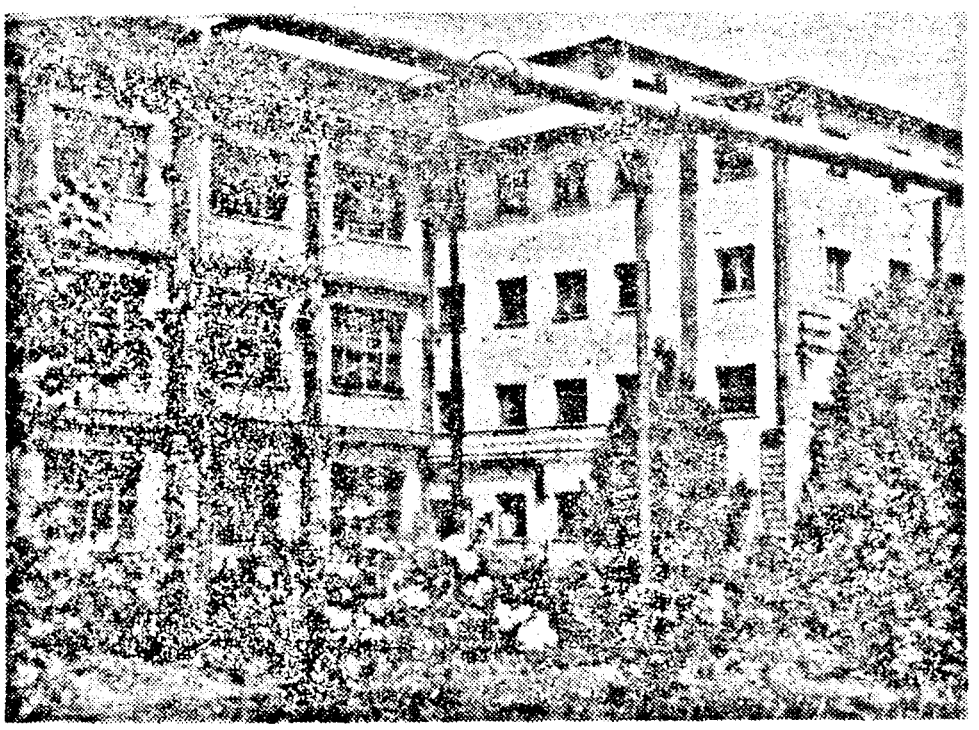

Jobbra: **A szocializmus éveiben korszerű munkacsarnokok épültek.**

Lent: **Így nézett ki az államosítás előtt a „gyár".**

A gyár jól felszerelt saját orvosi rendelővel rendelkezik.

Az alkalmazottak számára csaknem száz lakást építettek az államosítás óta eltelt időszakban.

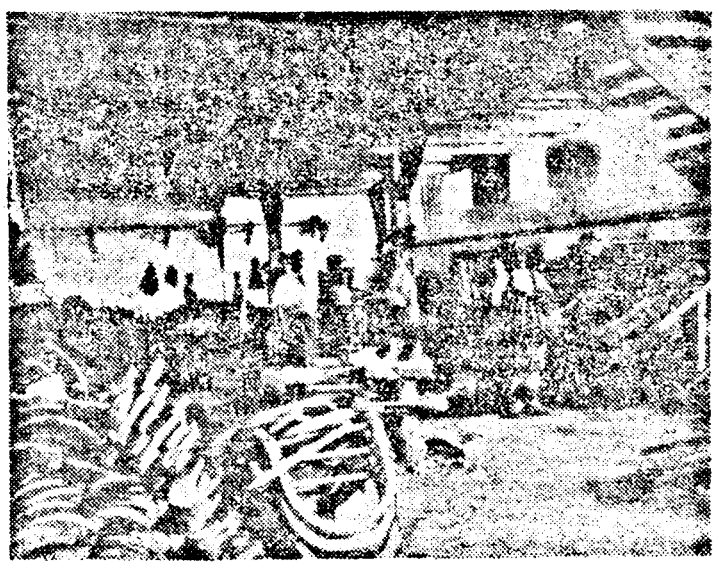

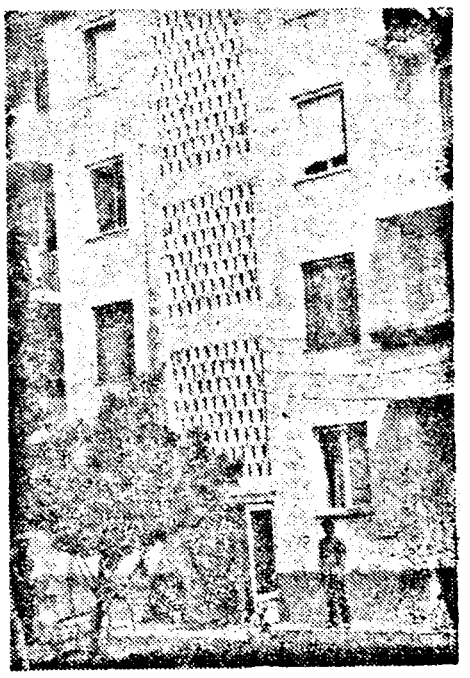

1973. június 9.,
Szombat

Napkelte 4.31, napnyugta 19.56 órakor. Az évből eltelt 160 nap, hátra van még 205.

Babák népviseletben

A szépfalusi iskola pionírszobájában szebbnél szebb népviseletbe öltöztetett baba köszönti a belépőt. Története van annak, hogyan kerültek ide.

A pionírparancsnok, román nyelvet és irodalmat tanít az iskolában, a szakmai továbbképzésen összetalálkozott volt évfolyamtársaival, új kollegákkal ismerkedett meg. A tizpercekben unalomüzésből lefirta a címüket is. Sokmindenről elbeszélgettek ...

Ez az előzmény.

Január 24-én — szándékosan választották ezt a napot — útnak indult a szokatlan postai küldemény az ország minden részébe. Hatvan helyi népviseletbe öltöztetett babát küldött a szépfalusi pioníregység az ország 39 megyéjébe, a jellegzetes népviseletű vidékekre még külön is. Játékos csereberének tűnhet, amolyan lányokat érdeklő babaruházó időtöltésnek. Pedig valójában sokkal komolyabb szándék húzódik a csereberc mögött. A gyerekek elhatározták ugyanis, hogy összeállítják az ország népviseleti térképét, ahová a helységek mellé a megfelelő vidékek jellegzetes népviseletébe öltöztetett babát teszik. De lesz majd külön Arad megyei térkép is, ahol a Maros, Körös völgyi népviseletet gyűjtik csokorba.

A babák legtöbbje már megérkezett. A szépfalusi pionírok a barátság hullámhosszán találkoztak más megyék szépet szerető, a nép gazdag alkotókészsége iránt érdeklődő, az évszázados értékeket megőrző pionírokkal. Így lett a játékból értékes időtöltés, az iskolamúzeumot gyarapító tevékenység. S hogy szóvá tettem, azért van, mert a megyében egyedül ők gondoltak erre a gyermekien szép, eredeti gyűjtésre.

Lottó

A lottó június 8-i húzásának nyerőszámai:

I. 77 22 74 66 21 70 10 64 81
II. 87 88 32 72 51 13 85 24 52
Nyereményalap: 949 324 lej
(A közölt számok tájékoztató jellegűek)

Időjárás

Az Aradi Meteorológiai Központ jelenti: ma, június 9-én változó idő. Napközben átmeneti felhőzet, amikor záporeső, zivatar lehetséges. Mérsékelt, időközönként megélénkülő nyugati szél. A hőmérséklet állandósul. Napközben 21 és 28. éjjel pedig 13 és 18 fok között váltakozik.

Tájékoztató

Szerkesztette CZAKO MARGIT

Egészségügyi kiképzés

Tegnap a gyermekpoliklinikán kiképzést tartottak a nyári táborokban tevékenykedő egészségügyi dolgozók számára. A megbeszélések során szóba került a gyermekek táborozást megelőző vizsgálata, a táborok elsősegélynyújtási pontjainak felszerelése, a sorra kerülő egészségügyi nevelő tevékenység megszervezése.

Az Autóklub hírei

Július és augusztus hónap folyamán csoportos kirándulást szervez az Autóklub az alábbi útvonalakon:

■ **Kisinyev-Ogyessza** 4 nap. Irányár: gépkocsitulajdonosoknak 750 (benzin- és zsebpénz), kísérőknek 650 lej.

■ **Csernovic** 3 nap. Irányár: gépkocsitulajdonosoknak 600, kísérőknek 500 lej.

■ Augusztusban háromnapos **jugoszláviai** csoportos kirándulásra kerül sor. Irányár: gépkocsitulajdonosoknak 1000 (benzin- és zsebpénz), kísérőknek 700 lej.

Jelentkezni lehet június 25-ig.

Hétvégi sportműsor

SZOMBATON

Labdarúgás: Municípiumi bajnokság: Vörös Trikó — Mureşul (Mureşul, 17.30).

Ökölvívás: Barátságos összecsapás: Motorul — UMT (Újaradi Motorul terem, 18.00 óra).

Tenisz: A gyerekek országos egyéni bajnokságának megyei szakasza (UTA pálya, 16.00 órától). A verseny vasárnap reggel folytatódik.

Atlétika A serdülők országos egyéni bajnokságának megyei szakasza (Gloria 16.30 óra). A verseny vasárnap reggel 8.00 órakor folytatódik

VASÁRNAP

Labdarúgás: A osztályú bajnokság: UTA — FC Konstanca (UTA stadion, 17.30). 15.30 órakor a tartalékcsapatok mérkőznek.

B osztály: CFR — Electroputere (CFR stadion, 11.00).

C osztály: Gloria — Simeriai CFR (Gloria, 11.00) és Constructorul — Gyalári Minerul (Constructorul, 11.00).

Megyei bajnokság: Libertatea — Beliu (11.00), Lippa — FZ (17.30), Pankota — Foresta (10.30), Kürtös — Pécska (17.30).

Municípiumi bajnokság: Vladimirescu — Hermesz (10.30), Indagrara — Fintinele (10.30), Zimándköz — Villám (10.00), Motorul — Aluniş (10.00), Szépfalu — Arădeanca (17.00).

Területi bajnokság: Kispereg — Ság (17.00), Tornya — Sajtény (Pécska, 10.00), Fenlak — Iratos (17.00), Nagylak — Fiszkut (16.30), Székesút — Szentmárton (17.00).

Országos ifjúsági selejtező mérkőzés: Chişineu Criş — Hidai Recolta (11.00).

Sok sikert!

A Vagongyár énekkara a Cintare patriei országos versenyen a harmadik, megyék közötti döntőre minősült. Az újabb erőpróbára vasárnap kerül sor Temesváron, az Opera színpadán.

Mezei kulturális-sportünnepély a csálai erdőben

A megyei KISZ-bizottság, a tanfelügyelőség, a municípiumi szakszervezeti bizottság és a megyei testnevelési- és sporttanács kulturális-sportünnepélyt rendez vasárnap délelőtt (9.00 órai kezdettel) a csálai erdőben. A műsoron többek között az általános iskolások, a közép- és szakiskolások kerékpárversenye, kispályás labdarúgó-mérkőzések, kézilabda- és röplabdatalálkozók, valamint különböző szórakoztató játékok szerepelnek. Az iskolai évzáró alkalmából rendezett mezei ünnepségen fellépnek a líceumok és szakiskolák műkedvelő együttesei is.

Öt perc kikapcsolódás

Vízszintes: 2. Kikelet. 7. Véd. 9. Baradlay ... 10. ...és Ion Gott, akinek 1848 című munkáját lapunk is közölte. 12. Így kezdődik a sava, így végződik a borsa. 14. A munténiai 48-as forradalom történelmi nevezetességű helysége. Kiáltványt is itt adtak ki. 16. Határozói igenév. 17. Névelő. 18. Két egymást követő szám (ékhiba). 20. Jókai A kőszívű ember fiai című híres regényének hőse a vízszintes 9 bátyja; de csak kezdőbetűk! 21. A forradalmi átütő ... 22. Szép szavaknál fontosabb a... 24. R. F. 25. ...falvi népgyűlés.

Függőleges: 1. Híres román 48-as forradalmár. 3. Hajt közepe. 4. A nyert ellentéte. 5. Ipătescu ... 6. Előd — fordítva. 8. Cipel. 11. Ilyen egység is van. 13. 1823—1849 között élt nagy forradalmár költő. 15. Ér. 16. Ölt. 19. Illetlen érdeklődés. 20. Kül- és ...politika. 22. Így kezdődik a taktika! 23. A kőszívű ember fiai c. regény hőse: Talérossy Zebulon.

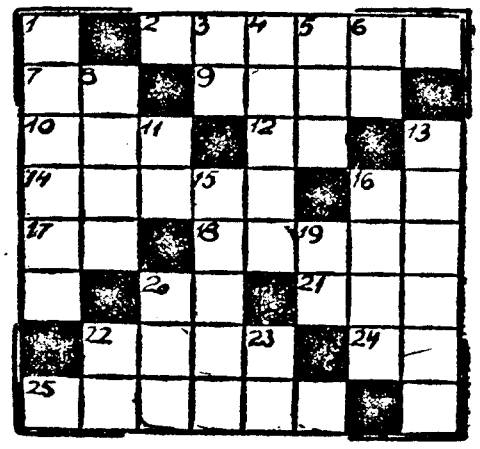

NYITOTT SZEMMEL

Szomszédok

A Central üzlet forgalmát nem kell senkinek bemutatni. Naponta sokan felkeresik, s ha imitt-amott akad is torlódás, az nem az eladók lassúsága miatt van. Ellenkezőleg. A gyors és figyelmes kiszolgálás vonzza ide a sokaságot. Versenytársa, a Delicia áruellátásban, kiszolgálásban, udvariasságban is megállja a helyét a vetélkedésben. Nem lehet okuk panaszra itt sem a vásárlóknak. Gyors és jó a kiszolgálás. Éppen ezért csodálkoztam azon az apró szépséghibán, amit egyik este tapasztaltam. A hat darab Bucegi csokoládét csomagolatlanul a markába nyomták a vásárlónak (abból a meggondolásból talán, hogy van rajta sztaniol?) Száz méterrel odébb, a Centralban fehér selyempapírba csomagolják.

A gyalogosok biztonságáért

A múlt héten csütörtökön este 8 óra tájban az Eminescu utca sarkán az edénybolt előtt egy középkorú nő elesett a járdán. Fejét csúnyán beütötte a kirakat keretébe. Többen is odaszaladtak felsegíteni az alélt nőt, aki pár pillanat múlva magához tért, kisebb zúzódásokkal és egy jókora gumóval a fején. Hogy nem lett komolyabb baja, azt a szerencséjének köszönheti és annak, hogy nem esett az úttestre egy éppen arra haladó jármű elé. Hogy mibe botlott bele? Jónéhány hónappal ezelőtt még szemafor állt az Eminescu utca sarkán. De mivel rendeltetésének nem felelt meg, leszerelték. Betonalapját viszont ott hagyták, s most tíz centiméternyire kiemelkedik az amúgy is keskeny járdából.

A gyalogosok biztonságára nem gondolnak?

Esik az eső?

Múlt szombat délután két óra tájban a Şezătoarei utcában, munka közben a markológép kanala „belecharapott" a vízvezetékcsőbe és eltörte. (Két hónap leforgása alatt már másodszor.) Emiatt a Şezătoarei és Aprodul Purice utcák sarkán lévő közkút nem működik. A Vízművek elzáratta a vizet, de azóta sem javították meg a vezetéket. Meddig kell még várni a környék lakóinak, hogy újra meginduljon a vízszolgáltatás ebben a sűrűn lakott negyedben? A legközelebbi közkutak elég messze esnek, sokan fél kilométernél többet gyalogolnak, hogy elérjék. Igaz, esett közben az eső, de a környék lakói a vezetéki vízhez szoktak.

Seperjen már más is?

Harmadik hete nem hordták el a szemetet a köztisztasági vállalat dolgozói. Ezért a Şezătoarei utcából sokan a Holtmaros partjára hordják ki azt. A megoldás egészségtelen voltához nem kell különösebb kommentár. Vajon nem lehetne hetenként rendszeresen összegyűjteni a szemetet úgy, amint azt korábban tették?

HORVÁTH ÁRPÁD

● MŰSORKALAUZ ● MŰSORKALAUZ ● MŰSORKALAUZ ● MŰSORKALAUZ ● MŰSOR ●

Filmek

DACIA: Elfújta a szél (am). (9.30, 14, 19). STUDIO: Pillanatnyi unalom nélkül (am) (10, 12, 14, 16, 18, 20) Kedvező idő esetén 20.30 órakor a kertmozgóban. MUREŞUL: A nomád front (sz) (10, 12.30, 15, 17.30) Kaland az Ontarion (fr) (20). Kedvező idő esetén 21 órakor a kertmozgóban. IFJÚSÁGI: A kis fürdőző (fr) (11, 16, 18.15, 20.30). Kedvező idő esetén 20.30 órakor a kertmozgóban. Nyakék a kedvesemnek (sz) (14). PROGRESUL (Újarad): Tengeri farkas. Bosszú (r) (16, 19). SOLIDARITATEA (Gáj): Adio Chips úr! (a) (18). CFR (Grădiște): Játék a halállal (am) (17, 19).

A VIDÉKI MOZIK MŰSORA

LIPPA: Hajótöröttek az űrben (am). INEU: A rum útja (am). CHIŞINEU CRIŞ: Sorompó (r). NAGYLAK: Nagyzási hóbort (fr). KÜRTÖS: Szent Teréz és az ördögök (r). PANKOTA: Nagyzási hóbort (fr). SEBES: Az agy (fr). SZENTANNA: A karbonárik éve (o). PÉCSKA: A nagy csavargás (fr). ŞIRIA: Út félárnyékban (r). VINGA: Robbanás (r). BUTTYIN: Egy német hercegnő kalandjai a Napkirály udvarában (NSZK).

Televízió

9.00 Angol nyelvtanfolyam (57. lecke). 9.30 Gyermekműsor. 10.00 Telex. 10.05 Hirdetések. 10.10 Népzene. 10.40 Háziasszonyoknak. 11.00 Részletek az ifjúsági műsorból. 11.45 A fehér ruhás hölgy — folytatásos film (a III. rész ismétlése). 12.35 Könyvek és eszmék (ismétlés). 13.05 Híradó. 16.00 Telex. 16.05 Ismerjük meg a törvényeket. 16.20 Folklórműsor. 16.30 Német nyelvű adás. 18.15 Ritmus, fiatalság, tánc. 19.00 A szocialista iparosítás 25 éve. 19.20 1001 este. 19.30 Híradó. 20.00 A hét dala. 20.05 52 hét, 52 kezdeményezés. 20.20 Enciklopédia. 21.00 Mannix — folytatásos film. 21.50 Könnyűzene. 22.10 Híradó. 22.20 Az ökölvívó Európa-bajnokság döntője — képmagnó.

Színház

Szombaton, június 9-én, 20 órakor: Antigoné (H bérlet. TAPL, ipari és élelmicikkeket árusító HKSZ, ÉJT Astoria)

Vasárnap, június 10-én, 16 órakor: Sotul păcălit, 20 órakor: Omul care ... (B bérlet, Electrometal, Út- és Hídépítő Megyei Vállalat).

STUDIÓ 197

Vasárnap, június 10-én, 20 órakor: Népköltészeti műsor.

Hangverseny

Az Aradi Állami Filharmónia szimfonikus zenekara vasárnap, június 10-én 1 órakor és hétfőn, június 11-én este 20 órakor a Kultúrpalotában hangversenyt tart fiatal művészek közreműködésével.

Vezényel Laskai Adriana (Kolozsvár), közreműködik Iancovici Radu bukaresti hegedűművész.

Műsoron: P. Constantinescu: Oltenească, Brîul és Ciobănesul; Mendelssohn-Bartholdy: e-moll hegedűverseny; Mendelssohn-Bartholdy III. a-moll, Skót szimfónia.

Jegyek a Kultúrpalota jegypénztáránál kaphatók.

A fenti programot vasárnap, június 10-én 17.30 órakor Lippán megismétlik.

Múzeum

Az Arad Megyei Múzeum. Enescu tér 1. szám. Telefon 164-99. hétfő kivételével naponta 11—19 óra között tart nyitva.

Megtekinthetők az alábbi kiállítások.

Állandó jellegűek: ókori történet, képzőművészeti társ. Arad megyei népművészet.

Időszakos: jelenkori aradi képzőművészet a múzeumban. Nyolcvan éve alakult meg a romániai munkásosztály politikai pártja (a Chişineu Criş-i Művelődési Otthonban).

Belépési díj 1 lej felnőtteknek 50 bani tanulóknak, diákoknak és katonáknak.

HELSINKI Befejeződtek az európai biztonsági és együttműködési konferencia sokoldalú előkészítő tanácskozásai

Június 8-án, pénteken több mint fél évi kitartó tevékenység után befejeződtek az európai biztonsági és együttműködési konferencia helsinki sokoldalú előkészítő tanácskozásai. A részt vett 34 küldöttség ünnepélyesen egyhangúlag elfogadta a tanácskozások végleges ajánlásait, amelyek a következőket ölelik fel: a konferencia megszervezése, a napirend és a munkaszerveknek szóló irányelvek, a részvevőkre, megfigyelőkre és meghívottakra vonatkozó előírások, a konferencia három fázisa lebonyolításának időpontja és helye, az ügyrendi szabályok, a pénzügyi megállapodások.

Ezzel kapcsolatosan a részvevők a délelőtt folyamán jóváhagyták a biztonság katonai vonatkozásaival kapcsolatos utolsó javaslatokat (a napirend első pontjának keretében). Ugyszintén megoldották a konferencia részvevőinek és megfigyelőinek kérdését, amely mint ismeretes széles körű és hosszas vitát váltott ki az utóbbi napokban, Málta ama kérésével kapcsolatosan, hogy bővítsék ki a részvevők körét.

Végül Valentin Lipatti nagykövetnek, Románia képviselőjének javaslata alapján a plenáris ülés a 34 küldöttség közös megegyezésével, minden módosítás nélkül egyhangúlag jóváhagyta a következő szöveget a konferencia részvevőinek és megfigyelőinek kérdésében: „A konferencia és annak munkaszervei a megállapítandó módon tudomásul veszik a nem részvevő államok véleményeit a napirend különböző pontjai tekintetében.

A jelen fejezet különösen vonatkozik azokra az államokra, amelyek az Európával szomszédos övezetekben vannak és amelyekre utalás történik a II. fejezet rendelkezéseiben és különösen a földközi-tengeri államokra, amelyek már kifejezték azt az érdeküket, hogy ismertetni kívánják nézeteiket a konferencián.

Az egybehangoló bizottság elhatározza azokat a módozatokat, amelyek alapján a konferencia munkaszervei kikérhetik az illetékes nemzetközi szervezetek véleményét a napirend különböző pontjaira vonatkozólag".

Az a tény, hogy a 34 részt vett állam egyhangúlag elfogadta a román küldöttség javaslatát a helsinki sokoldalú tanácskozások végén, ismételten kiemelte Románia építő és tevékeny hozzájárulását a tárgyalások előrehaladásához, országunk értékes hozzájárulását az európai biztonsági és együttműködési konferenciát előkészítő tárgyalások sikeréhez. Ezt a körülményt a tanácskozások számos képviselője hangsúlyozta, rendkívüli elismeréssel szólva a román küldöttség hozzájárulásáról a tanácskozások sikeres befejezését veszélyeztető zsákutca áthidalásához. Málta képviselője, megelégedését nyilvánítva a küldöttségünk javaslata nyomán létrehozott formuláért, köszönetet mondott azért, hogy Románia erőfeszítéseket tett egy általánosan elfogadható megoldásért a leendő összeurópai konferencia részvevőinek és megfigyelőinek kérdésében.

Az ülésen sorshúzással döntötték el, hogy a résztvevő országok külügyminiszterei milyen sorrendben elnökölnek a konferencia első szakaszának munkálatain, a rotáció elve alapján, ahogyan azt belefoglalták az ügyrendi szabályzatba.

A konferencia napirendje a következő négy pontot tartalmazza: az európai biztonságra vonatkozó kérdések; a gazdasági, tudományos-műszaki és környezetvédelmi együttműködés; a kulturális, nevelésügyi, tájékoztatási, a kontaktusokra és a humanitárius kérdésekre vonatkozó együttműködés; a konferencia institucionális kihatásai.

★

A konferencia első fázisában, külügyminiszteri szinten — a tanácskozások végleges ajánlásai alapján — 1973. július 3-án 11.30 órakor, a finn fővárosban kezdi meg munkáját.

A részvevők kifejezték megelégedésüket az előkészítő értekezleten megvalósított megállapodással kapcsolatosan, és úgy vélik, hogy létrejöttek a szükséges feltételek, amelyek biztosítják az európai biztonsági és együttműködési konferencia sikerét.

Az ülés befejezésekor a részvevők kifejezték hálájukat a finn kormány iránt a tanácskozások jó lefolytatásához megteremtett körülményekért. R. Totterman, a tanácskozások elnöke ezután egy pohár pezsgőt ajánlott fel a részvevők tiszteletére.

Nicolae Ceaușescu elvtárs fogadta Jure Bilics elvtársat

(Folytatás az 1. oldalról)

lis, turisztikai együttműködést, amely a Nicolae Ceaușescu és Joszip Broz Tito elvtársak gyakori találkozói alkalmával létrejött megállapodások szellemében folyik.

Mindkét fél kifejezte elhatározását, hogy további lépéseket tesz az elvtársi együttműködés, a kontaktusok, a vélemény- és információcserék kiszélesítéséért és változatossá tételéért a Román Kommunista Párt és a Jugoszláviai Kommunisták Szövetsége között, Románia Szocialista Köztársaság és Jugoszlávia Szocialista Szövetségi Köztársaság együttműködésének bővítéséért különböző területeken a román és a jugoszláv nép érdekében, a béke a nemzeti függetlenség és a szocializmus ügye érdekében, az összes imperialistaellenes erők javára.

Elismeréssel szólva a nemzetközi életben végbemenő pozitív változásokról, az enyhülés, a népek közötti megértés és együttműködés áramlatának mind erőteljesebb megnyilvánulásáról Európában és az egész világon — amelyhez Románia és Jugoszlávia építő módon hozzájárul —, mindkét fél megerősítette, hogy a jövőben is a béke és a nemzetközi biztonság, a népek közötti egyetértés és együttműködés érdekében cselekszik.

A megbeszélés során megegyezés jött létre egy újabb találkozóról Nicolae Ceaușescu elvtárs, a Román Kommunista Párt főtitkára, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsának elnöke és Joszip Broz Tito elvtárs, Jugoszlávia Szocialista Szövetségi Köztársaság elnöke, a Jugoszláviai Kommunisták Szövetségének elnöke között.

A megbeszélés szívélyes meleg baráti légkörben folyt le.

Charles David Ganaot...

(Folytatás az 1. oldalról)

Kongó Népköztársaság elnökétől hozott üzenetet. A kongói elnök üzenetében melegen üdvözli Románia elnökét és örömét fejezi ki küszöbön álló romániai látogatásával kapcsolatban, valamint azt a meggyőződését, hogy látogatása előmozdítja a román—kongói baráti kapcsolatok fejlődését.

A román államfő megköszönte az üzenetet és hangsúlyozta, hogy nagy érdeklődéssel és örömmel várja Marien N'Gouabi elnök romániai látogatását, amely lehetővé teszi az 1972 márciusában Brazzaville-ben megkezdett eredményes párbeszéd folytatását a két párt, ország és nép sokoldalú együttműködésének fejlesztéséről saját érdekükben, az általános béke, a nemzetközi kooperáció és egyetértés ügye érdekében.

Nicolae Ceaușescu elvtárs ezután szívélyesen elbeszélgetett a vendégekkel.

A találkozó meleg, baráti légkörben zajlott le.

Szükséglet is...

(Folytatás az 1. oldalról)

éves tervből is, amely megkülönböztetett feladatokat ró a turisztikára: megkétszereződik a belföldi turistaforgalomból származó bevétel és 2,75-szörösére nő a valutajövedelem. E paraméterek elérése érdekében a román turisztikai forgalom hatalmas méreteket ölt a következő években. 1975-ben 12 millió román és 4 millió külföldi turista fogja felkeresni hazánk csodás tájait. Hasonlóképpen a román állam által a turizmus anyagi alapjainak fejlesztésére fordított pénzügyi erőfeszítések több mint 30 százalékkal haladják meg az előző ötéves tervben foganatosítottakat: a beruházási munkálatok értéke a korábbi 3,4 milliárd lejjel szemben 1975 végéig elérik a 4,3 milliárd lejt.

A feltételek adottak, éljünk velük.

Az európai biztonsági és együttműködési konferencia napirendje

amelyet ünnepélyesen, egyhangúlag, egyetértéssel fogadtak el a helsinki sokoldalú tanácskozások június 8-i ülésén

I. Az európai biztonságra vonatkozó kérdések

A továbbiakban meghatározott utasítások végrehajtása során a bizottságnak szem előtt kell tartania azt az átfogóbb célkitűzést, hogy elősegítse a részt vevő államok közötti kapcsolatok javítását és biztosítsa a feltételeket, amelyek között a népek békében élhetnek, mentesen a biztonságukat érintő bármilyen fenyegetéstől vagy sérelemtől.

A bizottság abból az előfeltételből indul ki tevékenységében, hogy az európai biztonság megerősítése nem irányul egyetlen állam vagy kontinens ellen sem, és ez jelentős mértékben hozzá kell hogy járuljon a világ békéjéhez és biztonságához.

Megvizsgálva az európai biztonságra vonatkozó kérdéseket, a bizottságnak szem előtt kell tartania a világbiztonság szélesebb körű összefüggéseit és különösen az európai és a földközi-tengeri biztonság közötti viszonyt.

A bizottságnak munkálataiban az illető albizottságok segédkeznek.

a) A bizottságra (albizottságra) az a feladat hárul, hogy az Egyesült Nemzetek céljainak és elveinek megfelelően megvizsgálja és leszögezze azokat az alapelveket, amelyeket minden részt vevő államnak tiszteletben kell tartania és alkalmaznia kell az összes többi részt vevő államokkal való kapcsolataiban, függetlenül politikai, gazdasági vagy társadalmi rendszerüktől, az összes részt vevő államok békéjének és biztonságának biztosítása érdekében.

A leszögezett elveket bele kell foglalni egy megfelelő formájú dokumentumba, amelyet elfogadás végett a konferencia elé kell terjeszteni. E dokumentum ki kell hogy fejezze a részt vevő államoknak azt óhaját, hogy egyenlő mértékben és maradéktalanul, egymás közti kapcsolataik és kooperációjuk minden vonatkozásában tiszteletben tartják és alkalmazzák ezeket az elveket, hogy minden részt vevő állam számára biztosítsák a valamennyiük által alkalmazott elvekből fakadó előnyöket.

Rendkívül fontosnak tartjuk a következő elsőrendű jelentőségű és a részt vevő államok kapcsolatait vezérlő elvek megerősítését a szükségesnek vélt tisztázásokkal és kiegészítésekkel, valamint pontos leszögezésüket az Egyesült Nemzetek céljainak és elveinek megfelelően:

- szuverén egyenlőség, a szuverenitással együtt járó jogok tiszteletben tartása,
- az erőszakkal való fenyegetéstől és az erőszak alkalmazásától való tartózkodás,
- a határok sérthetetlensége,
- az államok területi integritása,
- a viszályok békés rendezése,
- a belügyekbe való be nem avatkozás,
- az emberi jogok és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartása, beleértve a gondolat-, lelkiismereti, vallási vagy meggyőződési szabadságot is,
- a népek jogegyenlősége és a népek önrendelkezési joga,
- államközi kooperáció,
- a nemzetközi jog szerint vállalt kötelezettségek jóhiszemű teljesítése.

E feladatoknak eleget téve, a bizottság (albizottság) különleges figyelmet fog fordítani az államközi baráti és együttműködési kapcsolatokra vonatkozó nemzetközi jogelvekről szóló Nyilatkozatra, az Egyesült Nemzetek Alapokmányának megfelelően.

b) A bizottságnak (albizottságnak) kifejezésre kell juttatnia azt az elgondolást, hogy a fent felsorolt elvek tiszteletben tartása elősegíti a részt vevő államok közötti normális és baráti kapcsolatok, valamint politikai kontaktusaik fejlődését, ami a maga során hozzájárul együttműködésük fejlődéséhez. A bizottságnak (albizottságnak) úgyszintén meg kell vizsgálnia az erőszakkal való fenyegetés és az erőszak alkalmazása mellőzésének hatékonyságára vonatkozó javaslatokat. Ezzel kapcsolatosan tanulmányoznia kell azokat a javaslatokat, amelyeknek célja a részt vevő államok közötti nézeteltérések békés rendezési módszere, és lépéseket kell tennie ennek kidolgozására.

c) A bizottságnak (albizottságnak) szem előtt kell tartania azt, hogy a részt vevő államok ki akarják küszöbölni a közöttük esetleg fennálló feszültség okait és elősegíteni a világ békéjének és biztonságának megszilárdítását, szem előtt tartva azt, hogy a leszerelés érdekében teendő erőfeszítések kiegészítik a politikai enyhülést és lényeges elemei annak a folyamatnak, amelyhez minden részt vevő állam létérdeke fűződik.

A bizalom erősítése és a stabilitás, valamint a biztonság növelése érdekében a bizottságnak (albizottságnak) megfelelő javaslatokat kell a konferencia elé terjesztenie olyan intézkedésekre vonatkozólag, mint a nagyobb méretű hadgyakorlatok előzetes közlése azon az alapon, amelyet a konferencia határoz majd meg, valamint megfigyelők cseréje a hadgyakorlatokon, kölcsönösen elfogadható feltételek közötti meghívással. A bizottságnak, úgyszintén tanulmányoznia kell a nagyobb méretű katonai csapatmozdulatok előzetes értesítésének kérdését és elő kell terjesztenie következtetéseit e kérdéssel kapcsolatosan.

A bizottságnak (albizottságnak) figyelembe kell vennie a részt vevő országok véleményét az előző paragrafusokban említett különböző témákra vonatkozólag arra a sajátos érdekre vonatkozólag, amelyet ezek iránt tanúsítanak, különösen biztonságuk szempontjából, valamint azt az aggodalmukat, hogy tájékoztatva legyenek a fejleményekről.

II. Gazdasági, tudományos, műszaki és környezetvédelmi együttműködés

Bevezető rész

A bizottság felhatalmazást kapott egy záródokumentumtervezet (záródokumentumok) kidolgozására, amely magában foglalja az általános irányvonalakat és konkrét javaslatokat a növekvő gazdasági, tudományos-műszaki és környezetvédelmi együttműködés közös erőfeszítéseinek támogatására, s amely tervezetből a részt vevő államok tájékozódhatnak a területeken fennálló kapcsolataikban, a kétoldalú vagy

(Folytatása a VIII. oldalon)

Az európai biztonsági és együttműködési konferencia napirendje

amelyet ünnepélyesen, egyhangúlag, egyetértéssel fogadtak el a helsinki sokoldalú tanácskozások június 8-i ülésén

(Folytatás a VII oldalról)

többoldalú szerződések megkötésére, valamint javaslatokat azokra a rendelkezésekre vonatkozólag, amelyeket a különböző részt vevő államok között figyelembe kell venni.

A bizottságnak figyelembe kell vennie, hogy egy ilyen együttműködés mennyire járulhat hozzá az európai béke és biztonság erősödéséhez. Szem előtt kell tartania a fejlődő országok és térségek érdekeit is, valamint azt, hogy a részt vevő államok közötti együttműködés bővítésének milyen pozitív hatásai lehetnek a világgazdasági kapcsolatokra.

A bizottságnak, a fentieket szem előtt tartva, meg kell vizsgálnia azokat az utakat és eszközöket, amelyek révén a részt vevő államok közötti egyezmény alapján, figyelembe véve a gazdasági és társadalmi rendszerek különbözőségét, és a kölcsönös előnyök és kötelezettségek feltételei között, megkönnyíthetik a kereskedelem és az együttműködés fejlesztését a gazdasági, tudományos, műszaki és környezetvédelmi tevékenység különböző területein. A bizottságnak e tekintetben elsősorban az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága munkálatait kell szem előtt tartania.

Megvizsgálva az európai kooperációra vonatkozó problémákat, amelyekre a megbízás vonatkozik, a bizottságnak figyelembe kell vennie, hogy milyen kapcsolatok állnak fenn e kooperáció között Európában és a Földközi-tenger térségében.

A bizottságnak záródokumentuma tervezetében megfelelő javaslatokat kell előterjesztenie azoknak az elveknek a teljes tiszteletben tartása alapján, amelyekhez a részt vevő államok kapcsolataikban igazodnak és amelyek felsorolása hozzátartozik a napirend 1-es számú pontjáért felelős bizottság utasításaihoz.

A bizottságnak a megfelelő albizottságok segítésével a következő kérdéseket kell megvizsgálnia:

1. KERESKEDELMI CSERÉK

A bizottságnak (albizottságnak) tanulmányoznia kell a részt vevő államok közötti kereskedelem és szolgáltatáscsere fejlesztését célzó általános rendelkezéseket. Megvitathatná a legnagyobb kedvezmény elvével kapcsolatos általános kérdéseket. Úgyszintén megvitathatná azokat az intézkedéseket, amelyeknek célja csökkenteni vagy fokozatosan kiküszöbölni a kereskedelem fejlesztését gátló bármilyen akadályt.

A bizottságnak (albizottságnak) meg kell vizsgálnia azokat a különleges intézkedéseket, amelyeknek célja megkönnyíteni a kereskedelmi ügyleteket és szolgáltatáscseréket, mint például azokat az intézkedéseket, amelyeknek célja megjavítani:

— a kedvezményeket és üzleti kontaktusokat,
— a kereskedelmi lehetőségekre és a kereskedelem sajátos feltételeire vonatkozó tájékoztatáscseréket,
— a kereskedelmi vitás ügyek rendezésében alkalmazandó intézkedéseket, beleértve a különböző döntőbírósági formákat is.

2. AZ IPARI KOOPERÁCIÓ ÉS A KÖZÖS ÉRDEKŰ TERVEK

A bizottságnak (albizottságnak) tanulmányoznia kell az ipari kooperáció formáit és módozatait és meg kell vizsgálnia a különböző intézkedéseket, amelyek révén a részt vevő államok elősegíthetnék e kooperáció fejlesztését, felhasználva, szükség esetén, a kormányközi, a kétoldalú vagy sokoldalú egyezmények keretét.

A bizottságnak (albizottságnak) főként azt kell megvizsgálnia, hogy a kormányok milyen intézkedésekkel hozhatnák létre ennek az együttműködésnek a kedvező feltételeit a részt vevő államok megfelelő szervezetei, társaságai és vállalatai között. Szem előtt kell tartania, hogy ennek az együttműködésnek a sajátos formáit kétoldalúan kellene megállapítani, kivéve, ha a részt vevők másként határoznak. Ennek megvizsgálása vonatkozhatna a különböző együttműködési formákra, mint például a termelési együttműködés és eladás, az ipari kooperáció lehetőségeivel kapcsolatos információcserére, a tervek megvalósítási feltételeinek javítására és más olyan intézkedésekre, amelyek bővíthetnék és megkönnyíthetnék az ipari kooperáció különböző formáit.

A bizottságnak (albizottságnak) úgyszintén meg kell vizsgálnia a kölcsönös érdekű tervek ösztönzésének lehetőségeit és szükség esetén, ez irányú indítványok kidolgozását.

A megvizsgálás vonatkozhatna annak a lehetőségére is, hogy kölcsönös érdekű terveket valósítsanak meg az energetikai erőforrások, a nyersanyagkiaknázás és adott esetben a szállítások és a közlekedés területén.

3. TUDOMÁNY ÉS TECHNIKA

A bizottságnak (albizottságnak) meg kell vizsgálnia a tudományos és műszaki együttműködés fejlesztésére vonatkozó javaslatokat, szem előtt tartva a már fennálló kooperációt vagy az e területen javasoltakat, hogy a kontaktusok és a tájékoztatás javítása révén megkönnyítse a tudományos és műszaki fejlődéshez való hozzájutást, s hozzájáruljon az általános érdeket képviselő problémák minél hatékonyabb megoldásához, javítsa az ember életkörülményeit.

Ezeknek a javaslatoknak vonatkozniuk kell különösen azokra a területekre, amelyek a legkedvezőbb feltételeket nyújtják az ilyen kooperációra, azokra a formákra és módszerekre, amelyek lehetővé teszik a kooperáció jó véghezvitelét, valamint azokra az akadályokra, amelyek megnehezítik ezt a kooperációt és a kiküszöbölésük eszközeire. E problémák megvizsgálása alkalmával a bizottságnak (albizottságnak) arra kell törekednie, hogy a meglévő gyakorlatot vegye alapul és szem előtt tartsa az e területen illetékes meglévő nemzetközi szervezetek lehetőségeit és eszközeit.

4. A KÖRNYEZET

A bizottságra (albizottságra) az a feladat hárul, hogy megvizsgálja a környezetvédelemre és a környezet javítására vonatkozó kérdéseket, és különösen az, hogy megállapítsa azokat a területeket, amelyek általános érdekűek a részt vevő államok számára és amelyek a legalkalmasabbak együttműködésük fejlesztése szempontjából, mint például a tengerek védelme Európa körül, a vizek és a légkör védelme, a környezeti és életkörülmények javítása főleg a városokban, a természetnek és erőforrásainak védelme.

A különböző, meghatározott területekre vonatkozólag a bizottságnak (albizottságnak) elemeznie és javasolnia kell a legmegfelelőbb kétoldalú és sokoldalú együttműködési formákat és módszereket, beleértve a regionális és szubregionális alapon történő együttműködést is. A bizottságnak (albizottságnak) e kérdések megvizsgálásakor arra kell törekednie, hogy a meglévő gyakorlatot vegye alapul és szem előtt tartsa az e téren illetékes meglévő nemzetközi szervezetek lehetőségeit és eszközeit.

5. EGYÜTTMŰKÖDÉS MÁS TERÜLETEKEN

A bizottság (albizottság) megvizsgálhatná a következőkre vonatkozó problémákat:

— a szállítás és közlekedés fejlesztése a részt vevő államok között,
— a turisztika előmozdítása a tájékoztatásoknak, technikáknak és az eddig szerzett tapasztalatok eredményeinek a cseréje útján, valamint megfelelő intézkedések megvizsgálásával,
— a vándorló munkaerő gazdasági és társadalmi vonatkozásai,
— káderképzés a gazdasági tevékenység különböző területein,
— esetleg más problémák, amelyek közös megegyezés tárgyát képezik.

III. Kulturális, nevelésügyi, tájékoztatási, a kontaktusokra és humanitárius kérdésekre vonatkozó együttműködés

A részt vevő népek és államok közötti béke és megértés szilárdításához való hozzájárulás céljából, valamint az emberi egyéniség szellemi gyarapodásáért — fajra, nemre, nyelvre vagy vallásra való tekintet nélkül, és függetlenül a politikai, gazdasági és társadalmi rendszertől — a megfelelő albizottságoktól támogatott bizottság felhatalmazást kap az együttműködés valamennyi lehetőségének megvizsgálására, módot nyújtva jobb feltételek létrehozására a kulturális és nevelésügyi cserék fokozásához, az információ szélesebb terjesztéséhez, az emberek közötti kapcsolatok bővítéséhez és a humanitárius problémák megoldásához. Ennek érdekében a bizottság a meglévő együttműködési formák felhasználásán kívül újabb utakat és eszközöket is kidolgoz majd e céloknak megfelelően.

A bizottságnak záródokumentumában megfelelő javaslatokat kell tennie, amelyek a részt vevő államok közötti kapcsolatokat vezérlőelvek iránti teljes tiszteleten alapulnak, és amelyek fel vannak sorolva a napirend 1-es számú pontjának megvizsgálásával megbízott bizottság utasításaiban.

A bizottságnak úgyszintén meg kell vizsgálnia, hogy milyen mértékben kérhető a meglévő intézmények közreműködése e célok eléréséhez.

1. A SZEMÉLYEK KÖZÖTTI KONTAKTUSOK

A bizottságnak (albizottságnak) javaslatokat kell előkészítenie, hogy lehetővé tegye egyéni vagy kollektív síkon, magán vagy hivatalos vonatkozásban a nagyobb mozgásszabadságot a részt vevő államokhoz tartozó személyek, intézmények és szervezetek kontaktusaiban is.

Annak érdekében, hogy elősegítse a megfelelő problémák kedvező megvizsgálását és szabályozását, az érdekelt államok részéről kölcsönösen elfogadható feltételek mellett, a bizottságnak különös figyelmet kell fordítania a következő pontokra:

a) A családi kapcsolatokon, a családok kiegészítésén, a különböző államok állampolgárai közötti házasságon alapuló rendszeres kontaktusok és találkozók.

b) személyes vagy szakmai érdekű utazások az egyéni vagy kollektív turisztika feltételeinek javítása,

c) fiatalok közötti találkozók, a kontaktusok és versenyek fejlesztése, főleg a sport területén.

2. TÁJÉKOZTATÁSOK

A bizottságnak (albizottságnak) javaslatokat kell készítenie abból a célból, hogy megkönnyítse bármilyen jellegű információ szabadabb és szélesebb körű közlését. Ily módon eljárva, különleges figyelmet kell szentelnie a következőknek:

a) A szóbeli, írott, filmre vett, rádióban vagy televízióban leadott információk közlésének javítása, valamint az ehhez az információhoz való jobb hozzájutás és az információcsere bővítése,

b) az információk e területen való együttműködés elősegítése rövid vagy hosszú lejáratú megállapodások alapján,

c) a hivatás gyakorlásához szükséges feltételek megjavítása az egyik részt vevő állam újságírói számára a másik részt vevő állam területén.

3. KULTURÁLIS EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉS CSERÉK

A bizottságnak (albizottságnak) javaslatokat kell előkészítenie az együttműködés és a cserék javítására a kultúra különböző területein és meg kell jelölnie e cserék hosszú távú folyamatos fejlődésének alkotó elemeit és céljait. Munkájában szem előtt kell tartania az 1972 júniusában Helsinkiben tartott európai kultúrpolitikai kormányközi konferencia eredményeit, beleértve a kultúra kibővült fogalmát is, amelyet nagy vonalakban megjelölt ez a konferencia.

A bizottságnak (albizottságnak) különösképpen figyelembe kell vennie a következőket:

a) a kulturális kérdésekkel foglalkozó kormányzati intézmények és nem kormányzati illetékes szervezetek kapcsolatainak kiszélesedése;

b) az irodalom, a művészet és a többi kulturális tevékenység területén elért eredmények kölcsönös megismerésének és az ezekhez való jobb hozzájárulásnak az előmozdítása;

c) a kontaktusok és a cserék lehetőségének a javítása a fent említett területeken;

d) a kontaktusok és az együttműködés kiszélesítése a kulturális alkotók és ösztönző tényezők között;

e) újabb együttműködési területek és formák közös kutatása; együttműködés a kultúra szociális vonatkozásainak a tanulmányozásában;

f) kulturális együttműködési formák ösztönzése, mint amilyenek például a nemzetközi művészeti, filmművészeti, színházi, zenei, folklór stb. rendezvények, könyvvásárok és könyvkiállítások, közös tervek a műemlékek és történelmi nevezetességű helyek megmentésére, filmek, rádió- és televízióprogramok koprodukciója és cseréje.

A bizottságnak (albizottságnak) mindaddig, amíg tanulmányozni fogja az államok szerepét a kulturális együttműködésben, szem előtt kell tartania, hogy a nemzeti kisebbségek vagy a regionális kultúrák mennyire járulhatnak hozzá a fent említett elvek tiszteletben tartásához.

4. OKTATÁSÜGYI EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉS CSERÉK

A bizottságnak (albizottságnak) javaslatokat kell előkészítenie a rövid vagy hosszú távú együttműködés és cserék fokozására az oktatás és a tudomány területén. Ezeket a javaslatokat két vagy többoldalú síkon kell megvalósítani a részt vevő államok és a nem kormányzati szervezetek között, óhajuktól függően. A bizottságnak (albizottságnak) különösképpen figyelembe kell vennie a következőket:

a) a kapcsolatok fokozódása az oktatás és a tudomány kérdéseivel foglalkozó állami intézmények és nem kormányzati szervezetek között;

b) a részt vevő államok diákjainak, tanéröinek és kutatóinak jobb hozzájutása, kölcsönösen elfogadható feltételek között, az illető nevelő, kulturális és tudományos intézményekhez, az egyetemi fokozatok és diplomák közötti viszonyítás és egyenértékűség problémáinak a pontosabb felmérése,

c) a többi nép nyelve és civilizációja tanulmányozásának ösztönzése, hogy kedvező feltételek jöjjenek létre minden egyes ország kultúrájának fokozottabb megismerésére;

d) tapasztalatcserék az oktatási módszerekről különböző területeken, beleértve a felnőttek képzésében alkalmazott módszereket is, és oktatási anyagok cseréje.

A bizottságnak (albizottságnak), amikor tanulmányozni fogja az államok szerepét az oktatásügyi együttműködésben, szem előtt kell tartania, hogy a nemzeti kisebbségek vagy a regionális kultúrák mennyire járulhatnak hozzá a fent említett elvek tiszteletben tartásához.

IV. A konferencia kihatásai

A konferencián elért eredmények alapján az egybehangoló bizottságnak meg kell vizsgálnia a szükségessé válható eljárásokat a konferencia határozatainak valóra váltásáért, az európai biztonság javulásának és az európai kooperáció fejlődésének az előmozdításáért. Miután megvizsgálja az ezt célzó javaslatokat, beleértve a szervezésre vonatkozó javaslatokat is, meg kell tennie a szükségesnek vélt minden ajánlást. A konferencia kihatásait megvizsgálva, a bizottságnak figyelembe kell vennie azt a hozzájárulást is, amelyet szerintei kérni lehetne a meglévő nemzetközi szervezetekről.

Vörös Lobogó szerkesztőségei Republicii út 81. szám. Telefon: 124-14, 116-92, 130-87, 151-67, 146-74, 139-86. Kiadóhivatal: 128-34. Nyomda: 120-77. Tip Arad. 40-168